

Βρυξέλλες, 5 Δεκεμβρίου 2025
(OR. en)

16521/25

Διοργανικός φάκελος:
2025/0059(COD)

MIGR 464
JAI 1871
COMIX 437
RELEX 1642
CODEC 2047
NO
LI
CH
IS

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Προεδρία

Αποδέκτης: Συμβούλιο

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: 6917/1/25 REV 1; 6917/1/25 ADD 1; 6917/2/25 ADD 2

Θέμα: Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση κοινού συστήματος για την επιστροφή των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν παράνομα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και την κατάργηση της οδηγίας 2008/115/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της οδηγίας 2001/40/EK του Συμβουλίου και της απόφασης 2004/191/EK του Συμβουλίου
- Γενική προσέγγιση

Διαβιβάζεται συνημμένως για τις αντιπροσωπίες το συμβιβαστικό κείμενο της Προεδρίας για την προαναφερόμενη πρόταση, στο πλαίσιο της προετοιμασίας του Συμβουλίου Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων (ΔΕΥ) στις 8-9 Δεκεμβρίου 2025. Οι προσθήκες σε σχέση με την πρόταση της Επιτροπής επισημαίνονται με *έντονους πλάγιους χαρακτήρες* και οι διαγραφές με [...].

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέσπιση κοινού συστήματος για την επιστροφή των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν παράνομα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την κατάργηση της οδηγίας 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της οδηγίας 2001/40/ΕΚ του Συμβουλίου και της απόφασης 2004/191/ΕΚ του Συμβουλίου

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 79 παράγραφος 2 στοιχείο γ),

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών²,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

¹ ΕΕ C [...] της [...], σ. [...].

² ΕΕ C [...] της [...], σ. [...].

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η Ένωση, ως χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, θα πρέπει να διαθέτει κοινή πολιτική για την επιστροφή των υπηκόων τρίτων χωρών που δεν έχουν δικαίωμα παραμονής στην Ένωση. Μια αποτελεσματική πολιτική για τις επιστροφές αποτελεί βασική συνιστώσα ενός αξιόπιστου συστήματος διαχείρισης της μετανάστευσης.
- (2) Ο παρών κανονισμός θεσπίζει κοινό σύστημα για την επιστροφή υπηκόων τρίτων χωρών [...] *οι οποίοι διαμένουν παράνομα* στα [...] *κράτη μέλη*, βασισμένο σε κοινή διαδικασία επιστροφής [...], *υποχρεώσεις για τον υπήκοο τρίτης χώρας που διαμένει παράνομα, ένα σύνολο εργαλείων για τη* διαχείριση [...] *αποτελεσματικών επιστροφών, το οποίο περιλαμβάνει μέτρα παροχής κινήτρων προς επιστροφή*, και συνεργασία [...] μεταξύ των κρατών μελών.
- (3) Για να υποστηριχθεί η εφαρμογή της συνολικής προσέγγισης που προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1351 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³, θα πρέπει να θεσπιστεί κοινό σύστημα για την αποτελεσματική διαχείριση της επιστροφής των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών. Το **κοινό** αυτό σύστημα θα πρέπει να βασίζεται σε ολοκληρωμένη χάραξη πολιτικής, ώστε να εξασφαλίζεται η συνοχή και η αποτελεσματικότητα των δράσεων και των μέτρων που λαμβάνονται από την Ένωση και τα κράτη μέλη της στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους.
- (4) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έχει επανειλημμένα υπογραμμίσει τη σημασία αποφασιστικής δράσης σε όλα τα επίπεδα με σκοπό τη διευκόλυνση, την αύξηση και την επιτάχυνση των επιστροφών από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μάλιστα, τον Οκτώβριο του 2024 κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει επείγοντως νέα νομοθετική πρόταση για τις επιστροφές.

³ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1351 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1147 και (ΕΕ) 2021/1060 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 (ΕΕ L 222, 22.5.2024, σ. 1).

- (5) Οι στρατηγικοί προσανατολισμοί του νομοθετικού και επιχειρησιακού προγραμματισμού στον τομέα της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης, οι οποίοι εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων στις 12 Δεκεμβρίου 2024, υπενθυμίζουν ότι μια επιτυχής πολιτική για τις επιστροφές αποτελεί θεμελιώδη πυλώνα ενός ολοκληρωμένου και αξιόπιστου συστήματος ασύλου και μετανάστευσης της Ένωσης. Για τον σκοπό αυτό, οι στρατηγικοί προσανατολισμοί ζητούν να αναπτυχθεί και να εφαρμοστεί μια πιο δυναμική και σφαιρική προσέγγιση των επιστροφών, με την επείγουσα αναβάθμιση του νομικού πλαισίου.
- (6) Για να είναι αποτελεσματική μια πολιτική για τις επιστροφές θα πρέπει να συνάδει με το σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο και να συμβάλλει στην ακεραιότητά του, και επίσης να συμβάλλει στη διαχείριση της παράνομης μετανάστευσης προς την Ένωση και [...] την **αποτροπή** μη επιτρεπόμενων μετακινήσεων παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών μεταξύ των κρατών μελών [...], με παράλληλο σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

(7) Η Ένωση και τα κράτη μέλη της έχουν εντείνει τις προσπάθειές τους προκειμένου να καταστήσουν τις πολιτικές για τις επιστροφές πιο αποτελεσματικές. Παρά τις προσπάθειες αυτές, το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο, που αποτελείται από την οδηγία 2001/40/EK του Συμβουλίου⁴ και την οδηγία 2008/115/EK⁵, δεν ανταποκρίνεται πλέον στις ανάγκες της μεταναστευτικής πολιτικής της Ένωσης **και στις νομοθετικές και επιχειρησιακές ανάγκες ώστε να διασφαλιστούν αποτελεσματικές επιστροφές**. Μετά την έκδοση της οδηγίας 2008/115/EK το 2008, ο χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης καθώς και η μεταναστευτική πολιτική της Ένωσης έχουν εξελιχθεί σημαντικά. Η νομοθεσία της ΕΕ στον τομέα της μετανάστευσης έχει μετατοπιστεί από τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων στην προσέγγιση των πρακτικών των κρατών μελών. Η Επιτροπή επιδίωξε να μεταρρυθμίσει τους κανόνες για τις επιστροφές το 2018 με την πρόταση αναδιατύπωσης της οδηγίας για τις επιστροφές⁶. Επιπλέον, μέσω των συστάσεων (ΕΕ) 2017/2338⁷ και (ΕΕ) 2023/682⁸, η Επιτροπή επιδίωξε να στηρίξει τα κράτη μέλη προκειμένου να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες ευελιξίας που παρείχε η οδηγία 2008/115/EK. Ωστόσο, οι δυνατότητες του ισχύοντος νομικού πλαισίου έχουν εξαντληθεί.

⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1351 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1147 και (ΕΕ) 2021/1060 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 (ΕΕ L 222, 22.5.2024, σ. 1).

⁵ Οδηγία 2008/115/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (ΕΕ L 348, 24.12.2008, σ. 98, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/115/oj>).

⁶ Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (αναδιατύπωση). Βρυξέλλες, 12.9.2018 COM(2018) 634 final, 2018/0329 (COD).

⁷ Σύσταση (ΕΕ) 2017/2338 της Επιτροπής, της 16ης Νοεμβρίου 2017, για την καθιέρωση κοινού «εγχειριδίου περί επιστροφής» προς χρήση από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών κατά την εκτέλεση σχετικών με την επιστροφή καθηκόντων (ΕΕ L 339 της 19.12.2017, σ. 83, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2017/2338/oj>).

⁸ Σύσταση (ΕΕ) 2023/682 της Επιτροπής, της 16ης Μαρτίου 2023, σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων επιστροφής και την επίσπευση των επιστροφών κατά την εφαρμογή της οδηγίας 2008/115/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. C/2023/1763. ΕΕ L 86 της 24.3.2023, σ. 58, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2023/682/oj>.

- (8) Θα πρέπει να θεσπιστεί κοινή διαδικασία επιστροφής, η οποία θα είναι αυστηρή [...], ώστε να διασφαλίζεται η επιστροφή των υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι δεν πληρούν ή δεν πληρούν πλέον τις προϋποθέσεις εισόδου, παραμονής ή διαμονής στο έδαφος των κρατών μελών, με σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια και με απόλυτη τήρηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και του διεθνούς δικαίου. Θα πρέπει να θεσπιστούν σαφείς και διαφανείς κανόνες που θα ισχύουν σε όλα τα κράτη μέλη και θα παρέχουν βεβαιότητα στον ενδιαφερόμενο υπήκοο τρίτης χώρας και στις αρμόδιες αρχές. Είναι σημαντικό να απλουστευθούν, να διευκολυνθούν και να επιταχυνθούν οι διαδικασίες επιστροφής και να διασφαλιστεί ότι η επιστροφή δεν παρεμποδίζεται, **μεταξύ άλλων** από μη επιτρεπόμενες μετακινήσεις σε άλλα κράτη μέλη.
- (9) Η εφαρμογή των κανόνων δυνάμει του παρόντος κανονισμού δεν θα πρέπει να θίγει τους κανόνες για την πρόσβαση σε διεθνή προστασία σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1348 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁹. Κατά περίπτωση, οι κανόνες του παρόντος κανονισμού συμπληρώνονται, αφενός, από τους ειδικούς κανόνες που συνδέουν τις απορριπτικές αποφάσεις ασύλου με τις αποφάσεις επιστροφής, όσον αφορά την έκδοση και τα μέσα έννομης προστασίας, που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1348, και, αφετέρου, από τη διαδικασία επιστροφής στα σύνορα που ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1349 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁰.
- (9α) Καμία διάταξη του παρόντος κανονισμού δεν θα πρέπει να θεωρηθεί ότι θίγει το εθνικό ποινικό δίκαιο των κρατών μελών, και ιδίως την εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων των ποινικών δικαστηρίων.**

⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1348 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη θέσπιση κοινής διαδικασίας διεθνούς προστασίας στην Ένωση και την κατάργηση της οδηγίας 2013/32/ΕΕ (ΕΕ L, **2024/1348** [...], 22.5.2024, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj>).

¹⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1349 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη θέσπιση διαδικασίας επιστροφής στα σύνορα και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1148 (ΕΕ L, 2024/1349, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1349/oj>).

- (10) Ο παρών κανονισμός σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα των υπηκόων τρίτων χωρών και τηρεί τις αρχές που κατοχυρώνονται ιδίως στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), καθώς και στη Σύμβαση της Γενεύης, της 28ης Ιουλίου 1951, περί του καθεστώτος των προσφύγων, όπως συμπληρώθηκε από το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης, της 31ης Ιανουαρίου 1967 (στο εξής: Σύμβαση της Γενεύης). Θα πρέπει να εφαρμόζεται σύμφωνα με τον Χάρτη, τις γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης και το σχετικό διεθνές δίκαιο.
- (11) Θα πρέπει να τηρούνται η αρχή της μη επαναπροώθησης και η απαγόρευση της ομαδικής απέλασης που προβλέπεται στο άρθρο 19 του Χάρτη [...]. Κανείς δεν μπορεί να απομακρυνθεί, να απελαθεί ή να εκδοθεί προς τρίτη χώρα όπου διατρέχει σοβαρό κίνδυνο να του επιβληθεί η ποινή του θανάτου ή να υποβληθεί σε βασανιστήρια ή άλλη απάνθρωπη ή εξευτελιστική ποινή ή μεταχείριση.
- (12) Το κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου εντοπίζεται ο παρανόμως διαμένων υπήκοος τρίτης χώρας είναι υπεύθυνο για τη διασφάλιση της επιστροφής του. Μόλις διαπιστωθεί παράνομη διαμονή, τα κράτη μέλη θα πρέπει, *χωρίς να επαναλαμβάνουν ελέγχους που έχουν διενεργηθεί σε προηγούμενες διαδικασίες ή διεργασίες*, να ταυτοποιούν γρήγορα τον υπήκοο τρίτης χώρας *που υπόκειται σε επιστροφή* και να επαληθεύουν πιθανούς κινδύνους για την ασφάλεια μέσω αναζήτησης στις σχετικές ενωσιακές και εθνικές βάσεις δεδομένων. [...]
- (12a) *Το δικαστήριο που ορίζεται ως αρμόδιο από το κράτος μέλος βάσει του εθνικού δικαίου θα πρέπει να είναι αρμόδιο για την προσφυγή κατά της απόφασης επιστροφής, της απαγόρευσης εισόδου και της απόφασης με την οποία διατάσσεται η απομάκρυνση. Θα πρέπει να ελέγχεται η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις που απορρέουν από την αρχή της μη επαναπροώθησης όταν από τα στοιχεία της δικογραφίας τα οποία έχουν περιέλθει σε γνώση του δικαστηρίου που έχει οριστεί ως αρμόδιο βάσει του εθνικού δικαίου για την προσφυγή κατά της απόφασης επιστροφής ή της απόφασης με την οποία διατάσσεται η απομάκρυνση, όπως συμπληρώθηκαν ή διευκρινίστηκαν κατόπιν κατ' αντιμωλία διαδικασία, προκύπτει ότι ενδέχεται να υπονομεύεται η αρχή της μη επαναπροώθησης.*

- (12β) *Με την επιφύλαξη του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής που προβλέπεται στο άρθρο 47 του Χάρτη, το οποίο διασφαλίζει ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας μπορεί να προσβάλει την προθεσμία ή την έλλειψη προθεσμίας οικειοθελούς αναχώρησης στην απόφαση επιστροφής, η υποχρέωση αναχώρησης από το έδαφος των κρατών μελών που προβλέπεται στην εν λόγω απόφαση επιστροφής δεν θα πρέπει να επηρεάζεται από την ακύρωση ή την ανάκληση της προθεσμίας οικειοθελούς αναχώρησης.*
- (13) *Σε περίπτωση απομάκρυνσης, οι [...] αρχές που έχουν οριστεί ως αρμόδιες βάσει του εθνικού δικαίου θα πρέπει να ελέγχουν τη συμμόρφωση με την αρχή της μη επαναπροώθησης βάσει ατομικής αξιολόγησης που θα λαμβάνει υπόψη όλες τις σχετικές περιστάσεις. Ο ενδιαφερόμενος υπήκοος τρίτης χώρας θα πρέπει να υποβάλει το συντομότερο δυνατό αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με την προσωπική του κατάσταση. Θα πρέπει να είναι δυνατή η επίκληση υφιστάμενης [...] αξιολόγησης όλων των σχετικών περιστάσεων η οποία έχει πραγματοποιηθεί σε προηγούμενα στάδια της διαδικασίας ή σε άλλες προηγούμενες διαδικασίες. Θα πρέπει να εξετάζεται κάθε κρίσιμη [...] μεταβολή των περιστάσεων και κάθε νέο στοιχείο που αποδεικνύει την ύπαρξη κινδύνου, εφόσον είναι τεκμηριωμένα και κρίνεται ότι δεν έχουν προβληθεί από τον υπήκοο τρίτης χώρας απλώς και μόνο για να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την απομάκρυνση.*
- (13α) *Τα κράτη μέλη μπορούν να παραπέμπουν τον υπήκοο τρίτης χώρας που δηλώνει ότι η απομάκρυνση θα παραβίαζε την αρχή της μη επαναπροώθησης στην κατάλληλη διαδικασία, περιλαμβανομένης της διαδικασίας ασύλου σύμφωνα με τον κανονισμό 2024/1348 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση κοινής διαδικασίας διεθνούς προστασίας στην Ένωση και την κατάργηση της οδηγίας 2013/32/ΕΕ. Το κράτος μέλος μπορεί να παραπέμψει τον υπήκοο τρίτης χώρας στην κατάλληλη διαδικασία και επίσης όταν οι αρχές του που έχουν οριστεί ως αρμόδιες βάσει του εθνικού δικαίου λάβουν γνώση σχετικών ενδείξεων ότι η απομάκρυνση θα παραβίαζε την αρχή της μη επαναπροώθησης.*

- (14) Είναι αναγκαίο τα κράτη μέλη να μπορούν να συνεργάζονται πιο ευέλικτα, μεταξύ άλλων μέσω νέων διμερών συμφωνιών ή ρυθμίσεων, και με πιο στοχευμένο τρόπο για [...] να **ευνοούν αποτελεσματικές επιστροφές σε τρίτες χώρες.**
- (15) Μόλις διαπιστωθεί ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν πληροί ή δεν πληροί πλέον τις προϋποθέσεις εισόδου, παραμονής ή διαμονής στο έδαφος των κρατών μελών, θα πρέπει να εκδίδεται γρήγορα απόφαση επιστροφής βάσει ατομικής αξιολόγησης που θα λαμβάνει υπόψη όλα τα **κρίσιμα** γεγονότα και τις περιστάσεις. **Η απόφαση επιστροφής θα πρέπει να αναφέρει την υποχρέωση του υπηκόου τρίτης χώρας να αναχωρήσει από το έδαφος των κρατών μελών. Η απόφαση επιστροφής δεν θα πρέπει να απαιτείται να προσδιορίζει την χώρα επιστροφής. Η χώρα επιστροφής θα πρέπει να προσδιορίζεται το αργότερο πριν από την απομάκρυνση και μπορεί να προσδιορίζεται είτε στην απόφαση επιστροφής είτε σε οποιαδήποτε άλλη απόφαση με την οποία διατάσσεται η απομάκρυνση, χωριστή από την απόφαση επιστροφής. Όταν εντοπίζεται κίνδυνος επαναπροώθησης, δεν θα πρέπει να αποκλείεται η έκδοση απόφασης επιστροφής, αλλά η απομάκρυνση θα πρέπει να αναβάλλεται.**
- (15α) **Καμία διάταξη του παρόντος κανονισμού δεν θα πρέπει να εμποδίζει τα κράτη μέλη να προβλέπουν άλλους λόγους αναβολής της απομάκρυνσης για συγκεκριμένες ομάδες στο εθνικό δίκαιο.**
- (15β) **Ο υπήκοος τρίτης χώρας με υποχρέωση να αναχωρήσει θα πρέπει να έχει την πρωταρχική ευθύνη για την αναχώρηση από το έδαφος των κρατών μελών σύμφωνα με την απόφαση επιστροφής.**
- (16) Είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί ότι τα ουσιώδη στοιχεία μιας απόφασης επιστροφής που εκδίδεται από κράτος μέλος εισάγονται σε ειδικό έντυπο ως ευρωπαϊκή εντολή επιστροφής και καθίστανται διαθέσιμα στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν μαζί με την καταχώριση με σκοπό την επιστροφή ή μέσω διμερούς ανταλλαγής πληροφοριών με άλλο κράτος μέλος. Η ευρωπαϊκή εντολή επιστροφής θα πρέπει με τη σειρά της να υποστηρίζει την αναγνώριση και την εκτέλεση **εκτελεστών** αποφάσεων επιστροφής **ή αποφάσεων με τις οποίες διατάσσεται η απομάκρυνση**, που εκδίδονται από άλλο κράτος μέλος όταν ο υπήκοος τρίτης χώρας μετακινείται χωρίς άδεια σε άλλο κράτος μέλος.

- (17) [...]
- (18) Όταν υπήκοος τρίτης χώρας που βρίσκεται στο έδαφος κράτους μέλους υπόκειται σε εκτελεστική απόφαση επιστροφής η οποία έχει εκδοθεί από άλλο κράτος μέλος, [...] η αναγνώριση και η εκτέλεση αποφάσεων επιστροφής θα πρέπει να διευκολύνουν και να επιταχύνουν τη διαδικασία επιστροφής στη βάση ενισχυμένης συνεργασίας και αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ κρατών μελών. **Αυτή η αναγνώριση και η εκτέλεση** [...] μπορούν επίσης να συμβάλουν στην αποτροπή της αντικανονικής μετανάστευσης και στην αποθάρρυνση των μη επιτρεπόμενων δευτερογενών μετακινήσεων εντός της Ένωσης, καθώς και στον περιορισμό των καθυστερήσεων στη διαδικασία επιστροφής. Η προσφυγή κατά της **απόφασης** [...] επιστροφής θα πρέπει να ασκείται **μόνο** στο κράτος μέλος έκδοσης.
- (18α) Η αναγνώριση απόφασης επιστροφής ή απόφασης με την οποία διατάσσεται η απομάκρυνση με βάση τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες στην ευρωπαϊκή εντολή επιστροφής όπως αναφέρεται στο άρθρο 7 παράγραφος 7 δεν θα πρέπει να συνιστά απόφαση ή πράξη. Η μη αναγνώριση απόφασης επιστροφής ή απόφασης με την οποία διατάσσεται η απομάκρυνση δεν θα πρέπει να συνιστά απόφαση ή πράξη.**

- (18β) Όταν ένα κράτος μέλος εξετάζει το ενδεχόμενο αναγνώρισης και εκτέλεσης εκτελεστής απόφασης επιστροφής ή απόφασης με την οποία διατάσσεται η απομάκρυνση του κράτους μέλους έκδοσης, οι ακόλουθες κατευθυντήριες αρχές μπορούν να βοηθήσουν το κράτος μέλος στον εντοπισμό καταστάσεων στις οποίες δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται η αμοιβαία αναγνώριση και στις οποίες θα πρέπει αντ' αυτού να εκδίδεται εθνική απόφαση επιστροφής. Στις περιπτώσεις αυτές μπορεί να περιλαμβάνεται το ενδεχόμενο η εκτέλεση να αντίκειται στη δημόσια τάξη του κράτους μέλους εκτέλεσης σε σχέση με την επιστροφή ορισμένων κατηγοριών υπηκόων τρίτων χωρών, όπως ασυνόδετων ανηλίκων και θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, για τους οποίους το εθνικό δίκαιο προβλέπει υψηλότερο επίπεδο προστασίας· η έκδοση νέας απόφασης επιστροφής είναι ταχύτερη· οι πληροφορίες που διατίθενται στην ευρωπαϊκή εντολή επιστροφής είναι ελλιπείς· ο υπήκοος τρίτης χώρας έχει ασκήσει προσφυγή κατά της απόφασης επιστροφής στο κράτος μέλος έκδοσης· ο υπήκοος τρίτης χώρας πρόκειται να απομακρυνθεί προς άλλη τρίτη χώρα από αυτή που αναφέρεται στην απόφαση επιστροφής του κράτους μέλους έκδοσης ή στην απόφαση του κράτους μέλους έκδοσης με την οποία διατάσσεται η απομάκρυνση, και όταν η χώρα επιστροφής δεν αναφέρεται στην απόφαση επιστροφής.
- (18γ) Για τους σκοπούς της προετοιμασίας των ενεργειών προς την υποχρεωτική αμοιβαία αναγνώριση, η Επιτροπή και οι σχετικοί οργανισμοί της ΕΕ, όπως ο eu-LISA, θα πρέπει, κατά περίπτωση, να στηρίζουν τα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων προσδιορίζοντας τις αναγκαίες ρυθμίσεις και προσαρμογές που απαιτούνται για τον σκοπό της διασφάλισης του αυτοματοποιημένου χειρισμού της ευρωπαϊκής εντολής επιστροφής.
- (19) [...] Το αργότερο έως την έκδοση της εκτελεστικής πράξης που αναφέρεται στο άρθρο 7 παράγραφος 8, τα κράτη μέλη και η Επιτροπή και οι σχετικοί οργανισμοί της ΕΕ, όπως ο eu-LISA, θα πρέπει να [...] αρχίσουν να θεσπίζουν νομικές και τεχνικές ρυθμίσεις για να εξασφαλίσουν ότι η ευρωπαϊκή εντολή επιστροφής μπορεί να καταστεί διαθέσιμη μέσω του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν. [...]

- (19α) Δύο έτη μετά την έναρξη εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογήσει την εφαρμογή της αμοιβαίας αναγνώρισης, ιδίως όσον αφορά τα ακόλουθα: εάν οι νομικές και οι τεχνικές ρυθμίσεις που καθιστούν διαθέσιμη την ευρωπαϊκή εντολή επιστροφής μέσω του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 7, έχουν θεσπιστεί από τα κράτη μέλη και είναι αποτελεσματικές· εάν τα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει τις νομικές και τεχνικές ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της αυτοματοποιημένης διεκπεραίωσης της ευρωπαϊκής εντολής επιστροφής σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 9· την αποτελεσματικότητα της αναγνώρισης και της εκτέλεσης των αποφάσεων επιστροφής και των αποφάσεων με τις οποίες διατάσσεται η απομάκρυνση· τον φόρτο που προκύπτει για τα δικαστικά και διοικητικά εθνικά συστήματα και τα αποτελέσματα των σχετικών δραστηριοτήτων κατάρτισης και πιλοτικών σχεδίων.
- (19β) Με βάση την εν λόγω αξιολόγηση που αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 10, η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλει, κατά περίπτωση, νομοθετικές προτάσεις, συμπεριλαμβανομένων τυχόν στοχευμένων τροποποιήσεων για να διασφαλιστούν αποτελεσματικές επιστροφές, με σκοπό τη θέσπιση υποχρεωτικής αναγνώρισης και εκτέλεσης των εκτελεστών αποφάσεων επιστροφής και των αποφάσεων με τις οποίες διατάσσεται η απομάκρυνση και έχουν εκδοθεί από άλλο κράτος μέλος. Εάν η Επιτροπή δεν υποβάλλει πρόταση, θα πρέπει να εξηγήσει τον λόγο.
- (20) Θα πρέπει να εξακολουθήσει να δίνεται ενωσιακή διάσταση στα αποτελέσματα των εθνικών μέτρων επιστροφής με τη θέσπιση απαγόρευσης εισόδου βάσει της οποίας θα απαγορεύεται η είσοδος και η παραμονή στο έδαφος όλων των κρατών μελών. Η διάρκεια της απαγόρευσης εισόδου θα πρέπει να καθορίζεται λαμβανομένων δεόντως υπόψη όλων των σχετικών παραμέτρων κάθε μεμονωμένης περίπτωσης και, κατά κανόνα, δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα [...] **είκοσι** έτη. Όταν ένας παρανόμως διαμένων υπήκοος τρίτης χώρας εντοπίζεται κατά τη διάρκεια ελέγχων εξόδου στα εξωτερικά σύνορα, θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο να επιβληθεί απαγόρευση εισόδου προκειμένου να αποτραπεί η μελλοντική επανείσοδος και, ως εκ τούτου, να μειωθούν οι κίνδυνοι παράνομης μετανάστευσης, **χωρίς ωστόσο να αποτρέπεται η ταχεία αναχώρηση του υπηκόου τρίτης χώρας.**

- (21) [...] Οι υπήκοοι *τρίτων χωρών* [...] που δεν έχουν συμμορφωθεί με την υποχρέωση να αναχωρήσουν [...] ή στους οποίους δεν έχει χορηγηθεί προθεσμία οικειοθελούς επιστροφής **μπορούν να απομακρυνθούν με τη χρήση μέτρων καταναγκασμού**. Με τους ενισχυμένους κανόνες για την απομάκρυνση επιδιώκεται να εξασφαλιστούν απευθείας και άμεσες συνέπειες σε περίπτωση που ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν τηρήσει την [...] **προθεσμία** εντός της οποίας πρέπει να αναχωρήσει, **καθώς και να αποτραπούν μη επιτρεπόμενες δευτερογενείς μετακινήσεις και κίνδυνοι για την ασφάλεια**. Όταν δεν υπάρχουν λόγοι να πιστεύεται ότι η οικειοθελής επιστροφή θα υponόμενε τον σκοπό της διαδικασίας επιστροφής, οι συνεργαζόμενοι υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να συνεχίσουν να επιστρέφουν κυρίως μέσω οικειοθελούς επιστροφής. Τα μέτρα καταναγκασμού θα πρέπει να υπόκεινται στις αρχές της αναλογικότητας και της αποτελεσματικότητας όσον αφορά τα χρησιμοποιούμενα μέσα και τους επιδιωκόμενους στόχους.
- (21α) Δεδομένου ότι ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται αποκλειστικά σε υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν παράνομα στην Ένωση, δεν επηρεάζει την παροχή συμβουλών για την επιστροφή και την επανένταξη και άλλα προγράμματα για τη στήριξη της οικειοθελούς επιστροφής και της επανένταξης υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην Ένωση.
- (22) Απαιτούνται κοινοί κανόνες για να εξασφαλιστεί ότι οι **παρανόμως διαμένοντες** υπήκοοι τρίτων χωρών που συνιστούν κίνδυνο για την ασφάλεια[...] ταυτοποιούνται αποτελεσματικά και επιστρέφουν γρήγορα. Είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί ότι διενεργούνται σχετικοί έλεγχοι για την ταυτοποίηση και τη σήμανση υπηκόων τρίτων χωρών που συνιστούν κίνδυνο για την ασφάλεια, μεταξύ άλλων με βάση τη διαδικασία ελέγχου διαλογής, όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1356 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹¹. Για υπηκόους τρίτων χωρών που συνιστούν κίνδυνο για την ασφάλεια, η απομάκρυνση θα πρέπει να αποτελεί γενικώς τον κανόνα, ενώ θα πρέπει να είναι δυνατή η παρέκκλιση από τους γενικούς κανόνες προκειμένου να προβλέπονται απαγορεύσεις εισόδου μεγαλύτερης ή **απροσδιόριστης** διάρκειας και μεγαλύτερες περιόδους κράτησης, καθώς και από [...] τη χρήση ειδικών εγκαταστάσεων κράτησης, ώστε όσοι απειλούν την ασφάλεια [...] **των κρατών μελών** να απομακρύνονται γρήγορα.

¹¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1356 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη θέσπιση ελέγχου διαλογής υπηκόων τρίτων χωρών στα εξωτερικά σύνορα και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 767/2008, (ΕΕ) 2017/2226, (ΕΕ) 2018/1240 και (ΕΕ) 2019/817 (ΕΕ L, 2024/1356, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj>).

- (23) Οι νέοι κανόνες θα πρέπει να επεκτείνουν τις δυνατότητες των κρατών μελών να διασφαλίζουν τις επιστροφές σε τρίτες χώρες μέσω πρόσθετων εργαλείων. Θα πρέπει να είναι δυνατή η θέσπιση ειδικών συμφωνιών ή ρυθμίσεων με τρίτες χώρες ώστε να παρέχονται στα κράτη μέλη περισσότερες επιλογές όσον αφορά τις επιστροφές, υπό την προϋπόθεση ότι η οικεία τρίτη χώρα σέβεται τα διεθνή πρότυπα για τα ανθρώπινα δικαιώματα και, *σε περίπτωση απομάκρυνσης*, την αρχή της μη επαναπροώθησης. *Τυχόν ελλείψεις σε σχέση με συγκεκριμένα τμήματα του εδάφους της τρίτης χώρας ή με κάποια αναγνωρίσιμη κατηγορία προσώπων δεν θα πρέπει να εμποδίζουν τη σύναψη τέτοιας συμφωνίας ή ρύθμισης, υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχουν επαρκείς εγγυήσεις για τη διασφάλιση του πλήρους σεβασμού των δικαιωμάτων των υπηκόων τρίτων χωρών τους οποίους αφορά μια τέτοια συμφωνία ή ρύθμιση.* Ειδικότερα, η συμφωνία ή η ρύθμιση θα πρέπει να καθορίζει τις [...] διαδικασίες που ισχύουν για την επιστροφή, τους όρους παραμονής στη χώρα, τις [...] υποχρεώσεις της *τρίτης* χώρας [...] και τις συνέπειες σε περίπτωση παραβιάσεων *της συμφωνίας ή της ρύθμισης.* *Όταν μια συμφωνία ή ρύθμιση περιλαμβάνει περαιτέρω επιστροφή από την τρίτη χώρα, η συμφωνία ή η ρύθμιση θα πρέπει επιπλέον να καθορίζει τις συνέπειες σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η περαιτέρω επιστροφή, τις υποχρεώσεις και τις ευθύνες του κράτους μέλους ή της ΕΕ και της τρίτης χώρας, τις συνέπειες σε περίπτωση [...] σημαντικών αλλαγών που επηρεάζουν δυσμενώς την κατάσταση στην τρίτη χώρα, καθώς και έναν ανεξάρτητο φορέα ή μηχανισμό παρακολούθησης για την αξιολόγηση της εφαρμογής της συμφωνίας ή της ρύθμισης.* Τέτοιες συμφωνίες ή ρυθμίσεις θα συνιστούν εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης για τους σκοπούς του άρθρου 51 παράγραφος 1 του Χάρτη.

- (23a) *Για να διασφαλιστεί ότι τα έννομα συμφέροντα που συνδέονται με τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων και την εσωτερική ασφάλεια των ενδιαφερόμενων κρατών μελών προστατεύονται επαρκώς, σε περιπτώσεις όπου ένα κράτος μέλος διαπραγματεύεται συμφωνία ή ρύθμιση για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού με μία από τις γειτονικές τρίτες χώρες της Ένωσης, τα κράτη μέλη που έχουν κοινά σύνορα με την εν λόγω τρίτη χώρα θα πρέπει, σε εύθετο χρόνο πριν από τη σύναψη της συμφωνίας ή της ρύθμισης, να ενημερώνονται για τις εν λόγω διαπραγματεύσεις, με πλήρη σεβασμό της αρχής της καλόπιστης συνεργασίας που ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αφού συνάψουν συμφωνίες ή ρυθμίσεις με τρίτες χώρες, τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποχρεούνται να ενημερώνουν την Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη για αυτές τις συμφωνίες ή ρυθμίσεις πριν από την προσωρινή εφαρμογή τους ή την έναρξη ισχύος τους, ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι προγενέστερη. Επιπλέον, προκειμένου να αποφευχθεί τυχόν μη συμμόρφωση με το δίκαιο της Ένωσης και να ενισχυθεί περαιτέρω η διαφάνεια, τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση, σε προαιρετική βάση, να ενημερώνουν την Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη για την πρόοδο των διαπραγματεύσεων με τρίτη χώρα σχετικά με συμφωνίες ή ρυθμίσεις που επιτρέπονται από τον παρόντα κανονισμό, πριν τα μέρη καταλήξουν σε τελική συμφωνία, μεταξύ άλλων με σκοπό να ζητηθεί η αξιολόγηση της Επιτροπής όσον αφορά τη συμβατότητα της προβλεπόμενης υπό διαπραγμάτευση συμφωνίας ή ρύθμισης με το ενωσιακό δίκαιο.*
- (24) Η εύρυθμη λειτουργία του χώρου Σένγκεν χωρίς εσωτερικά σύνορα στηρίζεται στην αποτελεσματική και αποδοτική εφαρμογή του σχετικού κεκτημένου Σένγκεν από τα κράτη μέλη. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/922 του Συμβουλίου θεσπίζει μηχανισμό αξιολόγησης και παρακολούθησης για την επαλήθευση της εφαρμογής του κεκτημένου Σένγκεν [...], μεταξύ άλλων σε σχέση με την αποτελεσματική επιστροφή υπηκόων τρίτων χωρών χωρίς δικαίωμα παραμονής [...].

- (25) Σύμφωνα με το άρθρο 24 του Χάρτη και τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών του 1989 για τα δικαιώματα του παιδιού, το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού θα πρέπει να αποτελεί πρωταρχικό μέλημα των κρατών μελών κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού. Κατά την αξιολόγηση του υπέρτερου συμφέροντος του παιδιού σε μεμονωμένες περιπτώσεις, τα κράτη μέλη θα πρέπει, ειδικότερα, να λαμβάνουν δεόντως υπόψη την καλή διαβίωση και την κοινωνική ανάπτυξη του ανήλικου βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, καθώς και ζητήματα ασφάλειας και προστασίας και τις απόψεις του ανήλικου ανάλογα με την ηλικία του και την ωριμότητά του, περιλαμβανομένου του ιστορικού του. [...] Ασυνόδευτοι [...] **ανήλικοι** θα πρέπει να καθοδηγούνται από εκπρόσωπο σε όλα τα στάδια της διαδικασίας επιστροφής.
- (26) Όταν υπάρχουν λόγοι αμφιβολίας για το κατά πόσο ο υπήκοος τρίτης χώρας είναι ανήλικος, **μπορεί** να διενεργείται εκτίμηση της ηλικίας [...] **σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Τα κράτη μέλη μπορούν να βασίζονται σε εκτιμήσεις της ηλικίας που ολοκληρώθηκαν στο πλαίσιο προηγούμενων διαδικασιών.** Για να διασφαλιστεί η συνοχή σε ολόκληρη τη διαχείριση της μετανάστευσης στην Ένωση, [...] **μπορεί** να ακολουθείται η ίδια διαδικασία που προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1348 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹². [...]

¹² Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1348 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη θέσπιση κοινής διαδικασίας διεθνούς προστασίας στην Ένωση και την κατάργηση της οδηγίας 2013/32/ΕΕ (ΕΕ L 222, 22.5.2024, σ. 1).

- (27) Για να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα της διαδικασίας επιστροφής, θα πρέπει να καθοριστούν σαφείς υποχρεώσεις για τους υπηκόους τρίτων χωρών. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών *έχουν την υποχρέωση να αναχωρούν από το έδαφος των κρατών μελών και να συνεργάζονται με τις αρχές [...] σε όλη τη διάρκεια* της διαδικασίας επιστροφής. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών θα πρέπει να παραμένουν διαθέσιμοι *και προσβάσιμοι από τις αρμόδιες αρχές και να παρέχουν κάθε πληροφορία σχετική με την προετοιμασία και τη διενέργεια της επιστροφής. Αυτό συνεπάγεται ότι θα πρέπει πρωτίστως να αποτελεί ευθύνη του υπηκόου τρίτης χώρας να αποδείξει την ταυτότητά του, καθώς και να αποκτήσει* και να υποβάλει τα *ταξιδιωτικά έγγραφα* που απαιτούνται [...] για την επιστροφή. Σε περίπτωση που δεν τηρούνται οι υποχρεώσεις *αναχώρησης και* συνεργασίας, θα πρέπει να επιβάλλονται αποτελεσματικές και αναλογικές συνέπειες, *ενώ οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν τα σχετικά μέτρα για τη διασφάλιση της επιστροφής,* μεταξύ άλλων *μέσω ερευνητικών μέτρων. Υπήκοοι τρίτων χωρών που δεν μπορούν να απομακρυνθούν, μεταξύ άλλων λόγω της αρχής της μη επαναπροώθησης ή λόγω έλλειψης συνεργασίας τους με τις αρμόδιες αρχές, δεν θα πρέπει να εξαιρούνται από την επιβολή γενικών υποχρεώσεων, περιλαμβανομένων των υποχρεώσεων παραμονής, διαμονής και αναφοράς. Οι συνέπειες θα πρέπει να περιλαμβάνουν* για παράδειγμα μειωμένες παροχές και επιδόματα που χορηγούνται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο [...] ή κατάσχεση ταξιδιωτικών εγγράφων [...].
- (27α) *Υποχρεώσεις και μέτρα που δεν σχετίζονται με την επιστροφή δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των παρούσων διατάξεων. Συναφώς, τα άρθρα 21 και επ. δεν θίγουν τις διατάξεις που διέπουν τις συνέπειες επί των κοινωνικών παροχών βάσει του εθνικού δικαίου.*
- (28) Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να θίγει τη δυνατότητα των κρατών μελών να επιβάλλουν, κατά περίπτωση, ποινικές κυρώσεις, *περιλαμβανομένης της φυλάκισης,* σύμφωνα με το εθνικό ποινικό δίκαιο σε υπηκόους τρίτων χωρών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

- (29) Θα πρέπει να θεσπιστεί ένα σύνολο μέσων έννομης προστασίας όσον αφορά τις αποφάσεις επιστροφής, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική προστασία των [...] **δικαιωμάτων** των ενδιαφερόμενων προσώπων. Σε περιπτώσεις προσφυγής ή επανεξέτασης ενώπιον [...] **δικαστηρίου**, θα πρέπει να παρέχεται, κατόπιν αιτήματος, [...] η αναγκαία δικαστική αρωγή, **με την επιφύλαξη του δικαιώματος περιορισμού της πρόσβασης σε νομική συνδρομή και εκπροσώπηση.**
- (29α) *Η έννοια του δικαστηρίου είναι έννοια που διέπεται από το δίκαιο της Ένωσης, όπως ερμηνεύεται από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η έννοια αυτή, μεταξύ άλλων στοιχείων, μπορεί να σημαίνει μόνο την αρχή που ενεργεί ως τρίτος σε σχέση με την αρχή που εξέδωσε την επίδικη απόφαση. Η εν λόγω αρχή θα πρέπει να ασκεί δικαιοδοτικά καθήκοντα και δεν είναι καθοριστικό το εάν η αρχή αυτή αναγνωρίζεται ως δικαστήριο βάσει του εθνικού δικαίου. Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να θίγει την αρμοδιότητα των κρατών μελών να οργανώνουν το εθνικό δικαστικό τους σύστημα και να καθορίζουν τον αριθμό των βαθμών δικαιοδοσίας. Όταν το εθνικό δίκαιο προβλέπει τη δυνατότητα άσκησης περαιτέρω προσφυγών κατά απόφασης που εκδόθηκε επί πρώτης ή επόμενων προσφυγών, η διαδικασία και το ανασταλτικό αποτέλεσμα των προσφυγών αυτών θα πρέπει να ρυθμίζονται στο εθνικό δίκαιο, σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο και τις διεθνείς υποχρεώσεις.*
- (30) Για να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών επιστροφής, με παράλληλη διασφάλιση του σεβασμού του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 47 του Χάρτη, οι προσφυγές κατά αποφάσεων που αφορούν την επιστροφή θα πρέπει να προσβάλλονται, στο μέτρο του δυνατού, ενώπιον ενός μόνο βαθμού δικαιοδοσίας. Οι κανόνες του παρόντος κανονισμού σχετικά με τις προσφυγές και [...] **η αναστολή εκτέλεσης των αποφάσεων** θα πρέπει να συνάδουν με το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής, όπως προβλέπεται στο άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

- (31) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαθέτουν τα απαραίτητα εργαλεία [...] **για να διασφαλίζουν ταχεία και αποτελεσματική επιστροφή, μεταξύ των οποίων και μέτρα ως συνέπειες της μη συμμόρφωσης και κίνητρα για τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις αναχώρησης και συνεργασίας, καθώς και μέτρα για την αποτροπή** του κινδύνου διαφυγής. Θα πρέπει να εξορθολογιστούν μέσω κοινών κανόνων **οι απαιτήσεις βάσει της υποχρέωσης συνεργασίας και τα κριτήρια για τον προσδιορισμό του κινδύνου διαφυγής, χωρίς να περιορίζεται το δικαίωμα των κρατών μελών να θεσπίζουν πρόσθετα μέτρα και κριτήρια στο εθνικό δίκαιο. Οι κανόνες αυτοί θα πρέπει να διασφαλίζουν επίσης ότι η κράτηση και [...]** εναλλακτικές λύσεις αντί της κράτησης **εφαρμόζονται** στα κράτη μέλη για την αποτελεσματική διαχείριση της διαδικασίας επιστροφής.
- (32) Θα πρέπει να είναι δυνατό να επιβληθεί κράτηση όταν είναι αναλογική και αναγκαία, κατόπιν ατομικής αξιολόγησης κάθε περίπτωσης [...] με σκοπό την **επιστροφή, περιλαμβανομένης** της προετοιμασίας [...] **της επιστροφής, [...] την επανεισδοχή ή τη διενέργεια της επιστροφής.** Οι αρχές θα πρέπει να ενεργούν με τη δέουσα επιμέλεια, ενώ η κράτηση θα πρέπει να διατηρείται μόνο για όσο το δυνατό μικρότερο χρονικό διάστημα και [...] γενικώς **δεν θα πρέπει** να υπερβαίνει τους 24 μήνες **σε κάθε συγκεκριμένο κράτος μέλος. Σε περίπτωση διαφυγής σε άλλο κράτος μέλος, προηγούμενες περιόδοι κράτησης δεν λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό της μέγιστης περιόδου κράτησης. Περίοδοι κράτησης βάσει άλλων κανονισμών ή οδηγιών δεν θα πρέπει να περιλαμβάνονται στον υπολογισμό της μέγιστης περιόδου κράτησης. Ειδικές ανάγκες που προκύπτουν από την αξιολόγηση τρωτότητας θα πρέπει να αντιμετωπίζονται κατά τη διάρκεια της κράτησης.** Όταν το εθνικό δίκαιο προβλέπει την κράτηση ανηλίκων, πρωταρχική σημασία θα πρέπει να δίνεται στο υπέρτερο συμφέρον του παιδιού. Θα πρέπει να χρησιμοποιούνται άλλα λιγότερο καταναγκαστικά εναλλακτικά μέτρα αντί της κράτησης όταν μπορούν να εφαρμοστούν αποτελεσματικά σε παρανόμως διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών.

- (32a) *Όταν η κράτηση έχει διατηρηθεί για περίοδο 24 μηνών, το κράτος μέλος θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να θέτει τον υπήκοο τρίτης χώρας υπό κράτηση για νέες περιόδους που δεν υπερβαίνουν τους έξι μήνες, όταν υπάρχει κίνδυνος διαφυγής και όταν έχει προκύψει εύλογη προοπτική απομάκρυνσης λόγω νέων σημαντικών πληροφοριών υπό ορισμένες περιστάσεις. Η κράτηση θα πρέπει να διατάσσεται σύμφωνα με την αρχή της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας και θα πρέπει να διατηρείται για όσο το δυνατό μικρότερο χρονικό διάστημα.*
- (33) Η επιστροφή υπηκόων τρίτων χωρών που συνιστούν κίνδυνο για την ασφάλεια απαιτεί ειδικά μέτρα που αποσκοπούν στην προστασία των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των άλλων. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να είναι δυνατή η κράτηση των εν λόγω υπηκόων τρίτων χωρών για χρονικό **διάστημα** μεγαλύτερο [...] **των 24 μηνών**, ενώ κάθε τέτοια κράτηση πρέπει να συμμορφώνεται με την αρχή της αναλογικότητας.
- (34) Οι υπήκοοι τρίτων χωρών που τίθενται υπό κράτηση θα πρέπει να τυγχάνουν ανθρώπινης και αξιοπρεπούς μεταχείρισης, με σεβασμό των θεμελιωδών τους δικαιωμάτων και σύμφωνα με το διεθνές και εθνικό δίκαιο [...]. Κατά **γενικό κανόνα**, η κράτηση θα πρέπει να λαμβάνει χώρα σε ειδικές εγκαταστάσεις κράτησης ή σε ειδικά παραρτήματα άλλων εγκαταστάσεων. Είναι δυνατή η προσφυγή σε σωφρονιστικό κατάστημα όταν ένα κράτος μέλος δεν διαθέτει τέτοιου είδους εγκατάσταση, **ή εάν το κράτος μέλος θεωρεί ότι η μεταφορά του υπηκόου τρίτης χώρας είναι δυσανάλογη ενόψει της εκτέλεσης της απόφασης επιστροφής**. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών θα πρέπει να κρατούνται χωριστά από τους κρατούμενους του κοινού δικαίου.
- (35) Οι λόγοι κράτησης που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό δεν θίγουν άλλους λόγους κράτησης, περιλαμβανομένων των λόγων κράτησης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, οι οποίοι ισχύουν βάσει του εθνικού δικαίου [...].

- (36) Η υποχρέωση κάθε κράτους για επανεισδοχή των υπηκόων του αποτελεί θεμελιώδη αρχή της κρατικής κυριαρχίας και της διεθνούς συνεργασίας. Το καθήκον των κρατών για επανεισδοχή των υπηκόων τους θεωρείται αρχή του εθιμικού διεθνούς δικαίου [...] **και προβλέπεται από τη [...] σύμβαση του ΔΟΠΑ, παράρτημα ΙΧ κεφάλαιο 5, και ορίζεται στη συμφωνία της Σαμόας. Αποτελεσματικές επιστροφές είναι δυνατές μόνο εάν τα κράτη [...] συμμορφώνονται με την υποχρέωση να επανεισδέχονται τους [...] δικούς τους υπηκόους. Οπότε, τα κράτη μέλη εξαρτώνται από τη συνεργασία [...] τρίτων χωρών για να είναι σε θέση να εφαρμόσουν αποτελεσματικές επιστροφές. Όπου απαιτείται, η ΕΕ και τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν υφιστάμενα μέσα όπως το άρθρο 25α του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 810/2009 και τη στήριξη του Frontex για να βελτιώσουν τη συνεργασία με τρίτες χώρες.**
- (37) Η [...] συντονισμένη προσέγγιση της επανεισδοχής μεταξύ κρατών μελών είναι καθοριστικής σημασίας για τη διευκόλυνση της επιστροφής υπηκόων τρίτων χωρών. Η ανεπαρκής παρακολούθηση των εκτελεστών αποφάσεων επιστροφής ενδέχεται να υπονομεύσει την αποτελεσματικότητα της κοινής προσέγγισης για τις επιστροφές. Οι εκτελεστές αποφάσεις επιστροφής θα πρέπει να συνοδεύονται συστηματικά από όλα τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή της επιστροφής, περιλαμβανομένης, **όταν συντρέχει περίπτωση**, της υποβολής αιτήσεων επανεισδοχής στις αρχές τρίτων χωρών, όποτε υπάρχουν αμφιβολίες ως προς την υπηκοότητα ή όποτε είναι αναγκαία η απόκτηση ταξιδιωτικού εγγράφου.
- (38) [...]

(39) Οι αποτελεσματικές διαδικασίες επιστροφής βασίζονται στην αποδοτική διοικητική συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών. Η ανταλλαγή πληροφοριών, περιλαμβανομένης της κοινοχρησίας δεδομένων σχετικά με την ταυτότητα και την υπηκοότητα των υπηκόων τρίτων χωρών, τα ταξιδιωτικά τους έγγραφα και άλλες σχετικές πληροφορίες, θα πρέπει να βασίζεται σε σαφείς κανόνες, μεταξύ άλλων στους κανόνες που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1860 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹³. Οι κανόνες αυτοί θα πρέπει να σέβονται τις αρχές της προστασίας των δεδομένων και τα δικαιώματα του ενδιαφερόμενου προσώπου, διασφαλίζοντας ότι οι πληροφορίες αυτές είναι ακριβείς και χρησιμοποιούνται μόνο για σκοπούς επιστροφής, **απομάκρυνσης**, επανεισδοχής και επανένταξης και προστατεύονται έναντι μη εξουσιοδοτημένης πρόσβασης, κοινολόγησης ή χρήσης.

(40) [...]

¹³ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1860 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν για την επιστροφή παράνομα διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (ΕΕ L 312 της 7.12.2018, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1860/oj>).

- (41) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁴ εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από όργανα και οργανισμούς της Ένωσης για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού. Λαμβανομένων υπόψη των σημαντικών λόγων δημόσιου συμφέροντος που υπαγορεύουν την επανεισδοχή **και την αποτελεσματική επιστροφή**, η διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα υπηκόων τρίτων χωρών που υπόκεινται σε απόφαση επιστροφής, συμπεριλαμβανομένων δεδομένων που αφορούν την ταυτότητά τους, τα ταξιδιωτικά τους έγγραφα, άλλα σχετικά δεδομένα, καθώς και, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, δεδομένα που αφορούν τις ποινικές καταδίκες τους και την υγεία τους, θα μπορούσε να είναι αναγκαία για τους σκοπούς **της επιστροφής, της απομάκρυνσης**, της επανεισδοχής και της επανένταξης. Οι εν λόγω διαβιβάσεις πρέπει να πραγματοποιούνται σύμφωνα με το κεφάλαιο V του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 και το κεφάλαιο V του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725¹⁵[...].
- (42) [...] **Οι αρμόδιες** αρχές που είναι υπεύθυνες για το άσυλο και οι [...] αρμόδιες αρχές που εμπλέκονται στα διάφορα στάδια της διαδικασίας επιστροφής θα πρέπει να συνεργάζονται και να συντονίζονται στενά [...] **για να διασφαλίζονται αποτελεσματικές επιστροφές.**

¹⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

¹⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2018, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 και της απόφασης αριθ. 1247/2002/ΕΚ (ΕΕ L 295 της 21.11.2018, σ. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

(43) [...]

(43a) Η συνεργασία και η συνδρομή μεταξύ των κρατών μελών θα πρέπει, κατά γενικό κανόνα, να πραγματοποιούνται, μεταξύ άλλων, με σκοπό να επιτραπεί η διέλευση μέσω του εδάφους τους, η υλικοτεχνική ή άλλη υλική βοήθεια ή βοήθεια σε είδος που συνδέεται με την εν λόγω διέλευση, η διευκόλυνση των μεταφορών σε άλλο κράτος μέλος, είτε δυνάμει διμερών συμφωνιών ή ρυθμίσεων είτε βάσει συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών, ή η υποστήριξη της αναχώρησης υπηκόου τρίτης χώρας προς το κράτος μέλος στο οποίο έχει δικαίωμα παραμονής.

(44) Η Ένωση παρέχει χρηματοδοτική και επιχειρησιακή στήριξη με στόχο την αποτελεσματική εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, **με την επιφύλαξη του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2028-2034**. Στον βαθμό που οι δραστηριότητες θα πρέπει να χρηματοδοτούνται από το θεματικό μέσο του Ταμείου Ασύλου και Μετανάστευσης, μπορούν να υλοποιούνται στο πλαίσιο της άμεσης, έμμεσης ή επιμερισμένης διαχείρισης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αξιοποιούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τόσο τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά μέσα, προγράμματα και έργα της Ένωσης στον τομέα της επιστροφής, ιδίως δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1147 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁶, όσο και την επιχειρησιακή συνδρομή από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1896 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁷. [...]

¹⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1147 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 2021, για τη θέσπιση του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (ΕΕ L 251 της 15.7.2021, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1147/oj>).

¹⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1896 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2019, για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1052/2013 και (ΕΕ) 2016/1624 (ΕΕ L 295 της 14.11.2019, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj>).

- (45) Η [...] *υποβολή εκθέσεων σχετικά με* την αποτελεσματικότητα του παρόντος κανονισμού και [...] *ο εντοπισμός* τομέων που επιδέχονται βελτίωση *θα πρέπει να βασίζονται στη συλλογή και ανάλυση διαθέσιμων, αξιόπιστων και συγκρίσιμων στατιστικών στοιχείων σχετικά* [...] με την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών επιστροφής, [...] τη συνεργασία τρίτων χωρών και [...] τις προσπάθειες επανένταξης. *Τα πρότυπα του κανονισμού (ΕΕ) 862/2007, του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1896 και του εθνικού δικαίου θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και, όπου απαιτείται, να επανεξετάζονται ώστε να εξασφαλίζεται η συνάφεια των στατιστικών.* Θα πρέπει να θεσπιστούν κοινά πρότυπα και ορισμοί για τη συλλογή και την υποβολή σχετικών δεδομένων, ώστε να [...] είναι δυνατή η *αξιολόγηση του* αντικτύπου του παρόντος κανονισμού και να βοηθηθεί η λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων σχετικά με μελλοντικές εξελίξεις σε επίπεδο πολιτικής.
- (46) Για να διασφαλιστούν ενιαίοι όροι εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες για τη θέσπιση της ευρωπαϊκής εντολής επιστροφής [...]. Οι αρμοδιότητες αυτές πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁸.
- (47) Οι οδηγίες 2001/40/ΕΚ και 2008/115/ΕΚ και η απόφαση 2004/191/ΕΚ του Συμβουλίου θα πρέπει να καταργηθούν.

¹⁸ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

- (48) Δεδομένου ότι ο στόχος του παρόντος κανονισμού, δηλαδή να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα των επιστροφών [...], δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη, αλλά μπορεί, λόγω της κλίμακας ή των αποτελεσμάτων του μέτρου που επιδιώκει να εξασφαλίσει κοινή και συνεκτική προσέγγιση μεταξύ των κρατών μελών, να επιτευχθεί καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο, η Ένωση μπορεί να θεσπίσει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας που διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη αυτών των στόχων.
- (49) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Δανία δεν συμμετέχει στη θέσπιση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύεται από αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του. Δεδομένου ότι ο παρών κανονισμός αναπτύσσει [...] ¹⁹ [...] περαιτέρω το κεκτημένο Σένγκεν, η Δανία αποφασίζει, σύμφωνα με το άρθρο 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, εντός έξι μηνών αφότου το Συμβούλιο αποφασίσει επί του παρόντος κανονισμού, σχετικά με τη μεταφορά του στο εθνικό της δίκαιο.

¹⁹ [...]

- (50) [...] Ο παρών κανονισμός συνιστά ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου Σένγκεν στις οποίες δεν συμμετέχει η Ιρλανδία, σύμφωνα με το [...] ²⁰[...] πρωτόκολλο αριθ. 19 σχετικά με το κεκτημένο Σένγκεν το οποίο έχει ενσωματωθεί στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης **και, με την επιφύλαξη της εφαρμογής του άρθρου 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, η Ιρλανδία** δεν δεσμεύεται από αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του ²¹. [...]

²⁰ [...]

²¹ *Η παρούσα αιτιολογική σκέψη θα τροποποιηθεί εάν η Ιρλανδία ζητήσει να συμμετάσχει στον παρόντα κανονισμό σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 του πρωτοκόλλου 19 σχετικά με το κεκτημένο Σένγκεν το οποίο έχει ενσωματωθεί στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Συμβούλιο εκδώσει την απόφασή του ταυτόχρονα με την έκδοση του παρόντος κανονισμού. Στην περίπτωση αυτή, η αιτιολογική σκέψη θα παραπέμπει στην απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με το αίτημα της Ιρλανδίας να συμμετέχει σε ορισμένες από τις διατάξεις του κεκτημένου Σένγκεν.*

- (51) Σε ό,τι αφορά την Ισλανδία και τη Νορβηγία, ο παρών κανονισμός αποτελεί [...] ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου Σένγκεν, κατά την έννοια της συμφωνίας η οποία συνήφθη από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφενός, και από τη Δημοκρατία της Ισλανδίας και το Βασίλειο της Νορβηγίας, αφετέρου, σχετικά με τη σύνδεση των δύο αυτών κρατών με την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου Σένγκεν²², οι οποίες διατάξεις εμπίπτουν στον τομέα στον οποίο αναφέρεται το άρθρο 1 σημείο Γ της απόφασης 1999/437/ΕΚ του Συμβουλίου.
- (52) Σε ό,τι αφορά την Ελβετία, ο παρών κανονισμός αποτελεί [...] ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου Σένγκεν, κατά την έννοια της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας με την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου Σένγκεν²³, οι οποίες διατάξεις εμπίπτουν στον τομέα στον οποίο αναφέρεται το άρθρο 1 σημείο Γ της απόφασης 1999/437/ΕΚ, σε συνδυασμό με το άρθρο 3 της απόφασης 2008/146/ΕΚ του Συμβουλίου²⁴.

²² ΕΕ L 176 της 10.7.1999, σ. 36,
ELI: [http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439(1)/oj).

²³ ΕΕ L 53 της 27.2.2008, σ. 52.

²⁴ Απόφαση 2008/146/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2008, για τη σύναψη εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας προς την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου Σένγκεν (ΕΕ L 53 της 27.2.2008, σ. 1,
ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2008/146/oj>).

- (53) Σε ό,τι αφορά το Λιχτενστάιν, ο παρών κανονισμός αποτελεί [...] ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου Σένγκεν, κατά την έννοια του πρωτοκόλλου μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της Ελβετικής Συνομοσπονδίας και του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν για την προσχώρηση του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν στη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας προς τη θέση σε ισχύ, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου Σένγκεν, οι οποίες διατάξεις εμπίπτουν στον τομέα στον οποίο αναφέρεται το άρθρο 1 σημείο Γ της απόφασης 1999/437/EK, σε συνδυασμό με το άρθρο 3 της απόφασης 2011/350/EE του Συμβουλίου²⁵.
- (54) [...]
- (55) Ζητήθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 42 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725, η γνώμη του Ευρωπαϊκού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, ο οποίος γνωμοδότησε στις [...],

²⁵ Απόφαση 2011/350/EE του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2011, για τη σύναψη, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του πρωτοκόλλου μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της Ελβετικής Συνομοσπονδίας και του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν για την προσχώρηση του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν στη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας προς τη θέση σε ισχύ, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου Σένγκεν, όσον αφορά την κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα και την κυκλοφορία των προσώπων (ΕΕ L 160 της 18.6.2011, σ. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj>).

Κεφάλαιο I

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

1. **Προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική επιστροφή των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν παράνομα στο έδαφος των κρατών μελών**, ο παρών κανονισμός θεσπίζει κοινό σύστημα για την επιστροφή των υπηκόων τρίτων χωρών που [...] **διαμένουν παράνομα [...] στο έδαφος των κρατών μελών**, σύμφωνα με τα θεμελιώδη δικαιώματα που αναγνωρίζονται [...] από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της [...] Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: [...] Χάρτης [...]) **και τις γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης**, καθώς και τις εφαρμοστέες [...] διεθνείς [...] υποχρεώσεις, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα [...] ανθρώπινα δικαιώματα.
2. Στόχος του παρόντος κανονισμού είναι **να δώσει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα** για να διασφαλίσουν τις [...] αποτελεσματικές [...] **επιστροφές**.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στους υπηκόους τρίτων χωρών που **διαμένουν παράνομα στο έδαφος κρατών μελών**.

2. Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται στους δικαιούχους του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 5) του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399.
3. *Ο παρών κανονισμός ισχύει με την επιφύλαξη των διατάξεων των κανονισμών (ΕΕ) 2024/1351 και 2024/1348.*
4. *Με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου, ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται στους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι:*
 - α. *υπόκεινται σε άρνηση εισόδου στα εξωτερικά σύνορα σύμφωνα με το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 ή σύμφωνα με το αντίστοιχο εθνικό δίκαιο στην περίπτωση κρατών μελών που δεν δεσμεύονται από τον εν λόγω κανονισμό·*
 - β. *συλλαμβάνονται ή παρακολουθούνται από τις αρμόδιες αρχές σε σχέση με παράνομη χερσαία, θαλάσσια ή εναέρια διέλευση των εξωτερικών συνόρων κράτους μέλους και στους οποίους δεν έχει, εν συνεχεία, χορηγηθεί άδεια ή δικαίωμα παραμονής στο εν λόγω κράτος μέλος·*
 - γ. *υπόκεινται σε απόφαση επιστροφής ως ποινική κύρωση ή ως συνέπεια ποινικής κύρωσης, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο·*
 - δ. *υπόκεινται σε διαδικασία έκδοσης·*
5. *Ένα κράτος μέλος μπορεί να αποφασίσει να εφαρμόσει τον παρόντα κανονισμό σε μία ή περισσότερες από τις κατηγορίες υπηκόων τρίτων χωρών που αναφέρονται στην παράγραφο 4 στοιχεία α), β), και γ). Στις περιπτώσεις αυτές, ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στις εν λόγω κατηγορίες υπηκόων τρίτων χωρών από την ημερομηνία κατά την οποία το κράτος μέλος κοινοποιεί την απόφασή του στα άλλα κράτη μέλη και στην Επιτροπή.*
6. *Όταν ένα κράτος μέλος αποφασίζει να εφαρμόσει τον παρόντα κανονισμό σε υπηκόους τρίτων χωρών που υπόκεινται σε επιστροφή ως ποινική κύρωση, δεν εφαρμόζονται τα άρθρα 7, 9 και 10.*

7. *Όσον αφορά τους υπηκόους τρίτων χωρών που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού σύμφωνα με την παράγραφο 4 στοιχεία α) και β), τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η μεταχείριση και το επίπεδο προστασίας τους δεν είναι λιγότερο ευνοϊκά από τα αναφερόμενα στο άρθρο 12 παράγραφοι 4 και 5, στο άρθρο 14 παράγραφος 2 και παράγραφος 6 στοιχεία γ) και ε), στο άρθρο 34 παράγραφος 1 έως 6 και στο άρθρο 35, και συνάδουν με την αρχή της μη επαναπροώθησης.*

Άρθρο 3

[...]

Άρθρο 4

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού νοούνται ως:

- 1) «υπήκοος τρίτης χώρας»: κάθε πρόσωπο που δεν είναι πολίτης της Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 20 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δεν είναι δικαιούχος του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 5) του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399·
- 2) «παράνομη διαμονή»: παρουσία στο έδαφος κράτους μέλους υπηκόου τρίτης χώρας που δεν πληροί, ή δεν πληροί πλέον, τις προϋποθέσεις εισόδου, όπως ορίζονται στο άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 ή [...] **ισοδύναμες** προϋποθέσεις εισόδου, παραμονής ή διαμονής [...] **σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο στην περίπτωση κρατών**[...] μελών που δεν δεσμεύονται από τον εν λόγω κανονισμό αλλά συμμετέχουν στον παρόντα κανονισμό·
- 3) «χώρα επιστροφής»: μία από τις εξής χώρες[...]
 - α) τρίτη χώρα που είναι η χώρα καταγωγής του υπηκόου τρίτης χώρας·
 - β) τρίτη χώρα που είναι η χώρα της επίσημης συνήθους διαμονής του υπηκόου τρίτης χώρας·
 - γ) τρίτη χώρα διέλευσης στη διαδρομή προς την Ένωση με βάση τις συμφωνίες ή ρυθμίσεις επανεισδοχής που έχει συνάψει η Ένωση ή τα κράτη μέλη·
 - δ) τρίτη χώρα, εκτός από εκείνη που αναφέρεται στα στοιχεία α), [...] **και β)**, όπου ο υπήκοος τρίτης χώρας έχει δικαίωμα εισόδου και διαμονής·

- ε) ασφαλής τρίτη χώρα σε σχέση με την οποία η αίτηση διεθνούς προστασίας υπηκόου τρίτης χώρας έχει απορριφθεί ως απαράδεκτη, σύμφωνα με το άρθρο 59 παράγραφος 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348·
- στ) πρώτη χώρα ασύλου σε σχέση με την οποία η αίτηση διεθνούς προστασίας υπηκόου τρίτης χώρας έχει απορριφθεί ως απαράδεκτη, σύμφωνα με το άρθρο 58 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348·
- ζ) τρίτη χώρα, *εκτός από εκείνη που αναφέρεται στα στοιχεία α), β) και δ)*, με την οποία υπάρχει συμφωνία ή ρύθμιση βάσει της οποίας ο υπήκοος τρίτης χώρας γίνεται δεκτός, σύμφωνα με το άρθρο 17 του παρόντος κανονισμού.
- 4) «απόφαση επιστροφής»: διοικητική ή δικαστική *πράξη ή* απόφαση η οποία κηρύσσει ή αναφέρει ως παράνομη τη διαμονή υπηκόου τρίτης χώρας και του επιβάλλει ή αναφέρει υποχρέωση αναχώρησης από [...] *το έδαφος των κρατών μελών*·
- 4α) «επιστροφή»: *όταν ο παράνομα διαμένων υπήκοος τρίτης χώρας:*
- α) *επιστρέφει οικειοθελώς, όπως αναφέρεται στο σημείο 6· ή*
- β) *απομακρύνεται από τις αρμόδιες αρχές από το έδαφος των κρατών μελών και προς χώρα επιστροφής όπως αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο σημείο 3·*
- 4β) «απόφαση με την οποία διατάσσεται η απομάκρυνση»: *διοικητική ή δικαστική πράξη ή απόφαση που ορίζει ή διαπιστώνει ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας μπορεί να απομακρυνθεί προς μία ή περισσότερες χώρες επιστροφής, όπως αναφέρεται στο σημείο 3·*

- 5) «απομάκρυνση»: η εκτέλεση της απόφασης επιστροφής από τις αρμόδιες αρχές μέσω [...] φυσικής μεταφοράς εκτός του εδάφους [...] *των κρατών μελών*.
- 6) «οικειοθελής επιστροφή»: [...] *οικειοθελής αναχώρηση* από το έδαφος των κρατών μελών [...], *με ή χωρίς βοήθεια, και χωρίς προσφυγή στη λύση της απομάκρυνσης:*
- α) ενός παρανόμως διαμένοντος υπηκόου τρίτης χώρας εις βάρος του οποίου δεν έχει εκδοθεί ακόμη απόφαση επιστροφής· ή*
- β) ενός παρανόμως διαμένοντος υπηκόου τρίτης χώρας ο οποίος συμμορφώνεται με την υποχρέωση να αναχωρήσει εντός ή μετά τη λήξη της προθεσμίας οικειοθελούς αναχώρησης που ορίζεται στην απόφαση επιστροφής·*
- 7) «διαφυγή»: η ενέργεια διά της οποίας ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν παραμένει στη διάθεση των αρμόδιων διοικητικών ή δικαστικών αρχών[...].
- 8) «απαγόρευση εισόδου»: διοικητική ή δικαστική απόφαση ή πράξη με την οποία απαγορεύεται η είσοδος και η παραμονή στο έδαφος των κρατών μελών για καθορισμένο χρονικό διάστημα [...].
- 9) [...]
- 10) [...]

- 11) «επιχείρηση επιστροφής»: επιχείρηση που οργανώνεται ή συντονίζεται από αρμόδια αρχή *ή υποστηρίζεται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Σηροφυλακής και Ακτοφυλακής* (Frontex) και μέσω της οποίας επιστρέφουν υπήκοοι τρίτων χωρών από ένα ή περισσότερα κράτη μέλη·

[...] ²⁶[...]

Άρθρο 5

Θεμελιώδη δικαιώματα

Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, τα κράτη μέλη συμμορφώνονται πλήρως προς τη συναφή ενωσιακή νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένου του Χάρτη, προς το συναφές διεθνές δίκαιο και τις υποχρεώσεις που σχετίζονται με την πρόσβαση σε διεθνή προστασία, [...] *προς* την αρχή της μη επαναπρόωθησης, και τα θεμελιώδη δικαιώματα.

²⁶ [...]

Κεφάλαιο Π
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ

ΤΜΗΜΑ 1
ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ

Άρθρο 6

[...]

ΤΜΗΜΑ 2

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΔΙΑΤΑΣΣΕΤΑΙ Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ

Άρθρο 7

[...] Απόφαση επιστροφής

1. Οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους μελών εκδίδουν απόφαση επιστροφής *η οποία αναφέρει ή επιβάλλει την υποχρέωση αναχώρησης από το έδαφος των κρατών μελών για κάθε υπήκοο τρίτης χώρας που διαμένει παράνομα στο έδαφός τους*[...].

1α. Οι αποφάσεις επιστροφής:

α) αναφέρουν προθεσμία αναχώρησης, η οποία δεν υπερβαίνει τις 30 ημέρες, το αργότερο μέχρι το τέλος της οποίας ο υπήκοος τρίτης χώρας αναχωρεί από το έδαφος των κρατών μελών· ή

β) αναφέρουν ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας αναχωρεί άμεσα από το έδαφος των κρατών μελών.

Η προθεσμία αναχώρησης που αναφέρεται στο στοιχείο α) μπορεί να εξειδικεύεται στο εθνικό δίκαιο.

Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν στο εθνικό τους δίκαιο πότε χορηγείται στον υπήκοο τρίτης χώρας προθεσμία οικειοθελούς αναχώρησης ή διατάσσεται η άμεση αναχώρησή του.

1β. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν προθεσμία αναχώρησης σύμφωνα με την παράγραφο 1α η οποία να υπερβαίνει τις 30 ημέρες, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των ειδικών περιστάσεων της συγκεκριμένης περίπτωσης.

1γ. Τα κράτη μέλη μπορούν να παρατείνουν την προθεσμία αναχώρησης σύμφωνα με την παράγραφο 1α, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις ειδικές περιστάσεις της συγκεκριμένης περίπτωσης, ιδίως τη συμμετοχή σε πρόγραμμα για τη στήριξη της επιστροφής και της επανένταξης σύμφωνα με το άρθρο 46 παράγραφος 3 και τη συμμόρφωση με την υποχρέωση συνεργασίας που ορίζεται στο άρθρο 21.

Τα κράτη μέλη μπορούν να συντομεύσουν την προθεσμία αναχώρησης σύμφωνα με την παράγραφο 1α σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με την υποχρέωση συνεργασίας που ορίζεται στο άρθρο 21.

1δ. Η προθεσμία αναχώρησης υπολογίζεται από την ημερομηνία που καθορίζεται στο εθνικό δίκαιο.

2. Η απόφαση επιστροφής εκδίδεται γραπτώς και αναφέρει τους πραγματικούς και νομικούς λόγους [...]. **Ο υπήκοος τρίτης χώρας ενημερώνεται** σχετικά με τα διαθέσιμα μέσα έννομης προστασίας και τις προθεσμίες άσκησης των εν λόγω μέσων. Η απόφαση επιστροφής κοινοποιείται στον υπήκοο τρίτης χώρας [...] **το συντομότερο δυνατόν σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του οικείου κράτους μέλους.**

3. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να αποφασίσουν να μην παράσχουν πληροφορίες ή να αποφασίσουν να περιορίσουν τις πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς λόγους, όταν το εθνικό δίκαιο προβλέπει τον περιορισμό του δικαιώματος ενημέρωσης ή σε περιπτώσεις όπου είναι αναγκαίο για τη διαφύλαξη της δημόσιας τάξης, της δημόσιας ασφάλειας ή της εθνικής ασφάλειας, και για την πρόληψη, τη διερεύνηση, την ανίχνευση και τη δίωξη ποινικών αδικημάτων. Στις περιπτώσεις αυτές, ο υπήκοος τρίτης χώρας ενημερώνεται για την ουσία των λόγων για τους οποίους εκδόθηκε απόφαση επιστροφής, προκειμένου να αποκτήσει πρόσβαση σε πραγματική προσφυγή. **Η υποχρέωση ενημέρωσης του υπηκόου τρίτης χώρας σχετικά με την ουσία των λόγων δεν περιλαμβάνει υποχρέωση κοινοποίησης διαβαθμισμένων πληροφοριών.**

4. [...] Στην απόφαση επιστροφής είναι δυνατόν να καθορίζονται η χώρα ή οι χώρες επιστροφής. Όταν ο υπήκοος τρίτης χώρας αποφασίζει να επιστρέψει οικειοθελώς σε άλλη χώρα επιστροφής [...] διαφορετική από τη χώρα ή τις χώρες επιστροφής που αναφέρονται στην απόφαση επιστροφής, δεν απαιτείται η έκδοση νέας [...] απόφασης [...] για τον καθορισμό της χώρας επιστροφής.
- 4α. Οι αρμόδιες αρχές δεν εμποδίζονται να εκδίδουν απόφαση επιστροφής όταν υπάρχει εμπόδιο στην απομάκρυνση, μεταξύ άλλων λόγω του κινδύνου επαναπροώθησης. Όταν η χώρα επιστροφής έχει προσδιοριστεί στην απόφαση επιστροφής και έχει εντοπιστεί κίνδυνος επαναπροώθησης, η απόφαση επιστροφής αναφέρει ότι η απομάκρυνση προς την εν λόγω χώρα επιστροφής αναβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 1 στοιχείο α).
5. Ο υπήκοος τρίτης χώρας λαμβάνει, κατόπιν αιτήματος, γραπτή ή προφορική μετάφραση των βασικών σημείων της απόφασης επιστροφής [...], συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με τα διαθέσιμα μέσα έννομης προστασίας, σε γλώσσα που κατανοεί ή θεωρείται ευλόγως ότι κατανοεί. Τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν γενικά ενημερωτικά δελτία ή μεταφράσεις, συμπεριλαμβανομένων των μηχανικών μεταφράσεων.
6. Η απόφαση επιστροφής [...] εκδίδεται στην ίδια πράξη ή σε χωριστή πράξη ταυτόχρονα και μαζί με την απόφαση τερματισμού της νόμιμης διαμονής υπηκόου τρίτης χώρας ή κατόπιν αυτής χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, και χωρίς να θίγονται οι διαδικαστικές εγγυήσεις που προβλέπονται στο κεφάλαιο IV και σε άλλες σχετικές διατάξεις του ενωσιακού και του διεθνούς δικαίου.

7. Κατά την έκδοση της απόφασης επιστροφής, [...] **τα κράτη μέλη [...] κάνουν χρήση του εντύπου που θεσπίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 8 («ευρωπαϊκή εντολή επιστροφής»).** **Το έντυπο περιλαμβάνει τα κύρια στοιχεία της απόφασης επιστροφής και, κατά περίπτωση, της απόφασης με την οποία διατάσσεται η απομάκρυνση,** και διατίθεται μέσω του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1860 [...].
8. **Το αργότερο έξι μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή εκδίδει εκτελεστική πράξη για τον καθορισμό της μορφής της ευρωπαϊκής εντολής επιστροφής που αναφέρεται στην παράγραφο 7.** Η εν λόγω εκτελεστική πράξη εκδίδεται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που προβλέπεται στο άρθρο 49 παράγραφος 2.
9. [...] **Το αργότερο έως την έκδοση της εκτελεστικής πράξης που αναφέρεται στην παράγραφο 8, τα κράτη μέλη και η Επιτροπή και οι σχετικοί οργανισμοί της ΕΕ, όπως ο eu-LISA, [...] αρχίζουν να θεσπίζουν τις αναγκαίες νομικές και τεχνικές ρυθμίσεις, αντίστοιχα, ώστε η ευρωπαϊκή εντολή επιστροφής [...] να καταστεί διαθέσιμη μέσω του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν προκειμένου να διευκολυνθεί η εκπλήρωση της υποχρέωσης της παραγράφου 7.** Η Επιτροπή και οι σχετικοί οργανισμοί της ΕΕ, όπως ο eu-LISA, [...] υποστηρίζουν τα κράτη μέλη όπου αρμόζει.

- 9α. *Το αργότερο έως την έναρξη εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή και οι σχετικοί οργανισμοί της ΕΕ, όπως ο eu-LISA, εφαρμόζουν μέτρα για να διασφαλίσουν τη δυνατότητα αυτοματοποιημένης διεκπεραίωσης της ευρωπαϊκής εντολής επιστροφής, με σκοπό να καταστεί αποτελεσματικότερη η εφαρμογή του άρθρου 9.*
- 9β. *Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τις αναγκαίες νομικές και τεχνικές ρυθμίσεις που έχουν θεσπίσει για την εκπλήρωση της υποχρέωσης που αναφέρεται στην παράγραφο 7 το αργότερο έως την έναρξη εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.*

[...]

Άρθρο 8

Εξαιρέσεις από την υποχρέωση έκδοσης απόφασης επιστροφής

1. Οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών μπορούν να αποφασίσουν να μην εκδώσουν απόφαση επιστροφής σε μία από τις ακόλουθες περιπτώσεις, όταν ο υπήκοος τρίτης χώρας:
 - α. μεταφέρεται σε άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 23α του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399·
 - β. μεταφέρεται σε άλλο κράτος μέλος δυνάμει διμερών συμφωνιών ή ρυθμίσεων ή βάσει συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών σύμφωνα με το άρθρο 44·

- γ. είναι πρόσωπο του οποίου η παράνομη διαμονή εντοπίστηκε στο πλαίσιο συνοριακών ελέγχων που διενεργούνται κατά την έξοδο στα εξωτερικά σύνορα σύμφωνα με το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 ή ισοδύναμων ελέγχων *σύμφωνα με* [...] το εθνικό δίκαιο *στην περίπτωση κρατών μελών που δεν δεσμεύονται από τον εν λόγω κανονισμό* [...] ενώ παράλληλα αποφεύγεται, κατά το δυνατόν, η αναβολή της αναχώρησης του οικείου υπηκόου τρίτης χώρας.
2. Απόφαση επιστροφής δεν εκδίδεται αν ο υπήκοος τρίτης χώρας διαθέτει έγκυρο τίτλο διαμονής, θεώρηση μακράς διάρκειας ή άλλη άδεια που παρέχει δικαίωμα παραμονής και έχει εκδοθεί από άλλο κράτος μέλος [...].
3. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2, το κράτος μέλος απαιτεί από τον υπήκοο τρίτης χώρας να μεταβεί αμέσως στο έδαφος αυτού του άλλου κράτους μέλους. Όταν ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν συμμορφώνεται ή όταν απαιτείται η άμεση αναχώρηση του υπηκόου τρίτης χώρας για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή εθνικής ασφάλειας, τα κράτη μέλη μπορούν να ζητούν από τα άλλα κράτη μέλη να συνεργαστούν σύμφωνα με το άρθρο 44 ή να εκδώσουν απόφαση επιστροφής σύμφωνα με το άρθρο 7.
4. Απόφαση επιστροφής δεν εκδίδεται σε περιπτώσεις κατά τις οποίες [...] *εφαρμόζεται* η διαδικασία [...] του άρθρου 9 [...].

Αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων που εκδίδονται από άλλο κράτος μέλος

1. Το κράτος μέλος στο οποίο διαμένει παράνομα ο υπήκοος τρίτης χώρας (στο εξής: κράτος μέλος εκτέλεσης) μπορεί να αναγνωρίσει **και να εκτελέσει** εκτελεστή απόφαση επιστροφής, **και κατά περίπτωση, απόφαση με την οποία διατάσσεται η απομάκρυνση**, που έχει εκδοθεί για τον εν λόγω υπήκοο τρίτης χώρας από άλλο κράτος μέλος (στο εξής: κράτος μέλος έκδοσης) σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1[...] **και το άρθρο 12 παράγραφος 2. Η εκτέλεση** βασίζεται στις **πληροφορίες που διατίθενται στην** ευρωπαϊκή εντολή επιστροφής που αναφέρεται στο άρθρο 7 παράγραφος 7[...] **και [...]**πραγματοποιείται σύμφωνα με τους **εθνικούς κανόνες και τις εθνικές διαδικασίες** δυνάμει του άρθρου 12.
2. [...] Τα κράτη μέλη [...] [...] **δεν υποχρεούνται να λαμβάνουν διοικητικές αποφάσεις ή να εκδίδουν πράξεις με σκοπό την αναγνώριση. Η αναγνώριση δεν χρειάζεται να λαμβάνει τη μορφή διοικητικής [...]** διαδικασίας [...].

3. [...]
4. [...]
5. Όταν ένα κράτος μέλος δεν αναγνωρίζει ή δεν εκτελεί απόφαση επιστροφής *ή απόφαση με την οποία διατάσσεται η απομάκρυνση* σύμφωνα με την παράγραφο 1 [...], το εν λόγω κράτος μέλος εκδίδει απόφαση επιστροφής [...] *υπό τους όρους του άρθρου 7 ή απόφαση με την οποία διατάσσεται η απομάκρυνση σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 2.*
6. [...] Όταν ένα κράτος μέλος *αναγνωρίζει ή εκτελεί απόφαση επιστροφής ή απόφαση με την οποία διατάσσεται η απομάκρυνση δυνάμει της παραγράφου 1*, αναστέλλει την [...] *απομάκρυνση* όταν τα αποτελέσματα της απόφασης επιστροφής *ή της απόφασης με την οποία διατάσσεται η απομάκρυνση* στο κράτος μέλος έκδοσης έχουν ανασταλεί, *μπορεί δε να εκδώσει απόφαση επιστροφής υπό τους όρους του άρθρου 7.*
7. Αν το κράτος μέλος έκδοσης *αναστείλει ή* ανακαλέσει την απόφαση επιστροφής ή αν η απόφαση επιστροφής ακυρωθεί από [...] *διοικητική αρχή ή δικαστήριο*, το κράτος μέλος εκτέλεσης εκδίδει απόφαση επιστροφής υπό τους όρους του άρθρου 7.

8. *Κατόπιν σχετικού αιτήματος*, το κράτος μέλος έκδοσης παρέχει στο κράτος μέλος εκτέλεσης όλα τα διαθέσιμα δεδομένα και έγγραφα που απαιτούνται για τον σκοπό της [...] επιστροφής [...] *ή της απομάκρυνσης*, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1860[...].
9. [...]
- 9α. *Το άρθρο 9 εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 8.*
10. [...]
11. *Το αργότερο έως την έκδοση της εκτελεστικής πράξης που αναφέρεται στο άρθρο 7 παράγραφος 8, τα κράτη μέλη αρχίζουν να λαμβάνουν προπαρασκευαστικά μέτρα που θα μπορούσαν να διευκολύνουν την αναγνώριση αποφάσεων επιστροφής ή αποφάσεων με τις οποίες διατάσσεται η απομάκρυνση που έχουν εκδοθεί από άλλο κράτος μέλος, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, νομικών και τεχνικών ρυθμίσεων στα εθνικά τους συστήματα, αλλαγών στα εθνικά συστήματα ΤΠ, σχετικών δραστηριοτήτων κατάρτισης και πιλοτικών σχεδίων.*

12. Το αργότερο δύο έτη μετά την έναρξη εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή αξιολογεί την εφαρμογή της αμοιβαίας αναγνώρισης δυνάμει της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, ιδίως όσον αφορά τα ακόλουθα:
- α. εάν οι νομικές και οι τεχνικές ρυθμίσεις που καθιστούν διαθέσιμη την ευρωπαϊκή εντολή επιστροφής μέσω του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 7, έχουν θεσπιστεί από τα κράτη μέλη και είναι αποτελεσματικές·
 - β. εάν τα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει τις νομικές και τεχνικές ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της αυτοματοποιημένης διεκπεραίωσης της ευρωπαϊκής εντολής επιστροφής σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 9·
 - γ. την αποτελεσματικότητα της αναγνώρισης και της εκτέλεσης των αποφάσεων επιστροφής και των αποφάσεων με τις οποίες διατάσσεται η απομάκρυνση·
 - δ. τον φόρτο που προκύπτει για τα δικαστικά και διοικητικά εθνικά συστήματα, και
 - ε. τα αποτελέσματα των σχετικών δραστηριοτήτων κατάρτισης και πιλοτικών σχεδίων.
13. Με βάση την αξιολόγηση που αναφέρεται στην παράγραφο 12, η Επιτροπή υποβάλλει, κατά περίπτωση, νομοθετικές προτάσεις, συμπεριλαμβανομένων τυχόν στοχευμένων τροποποιήσεων για να διασφαλιστούν αποτελεσματικές επιστροφές, με σκοπό τη θέσπιση υποχρεωτικής αναγνώρισης και εκτέλεσης των εκτελεστών αποφάσεων επιστροφής και των αποφάσεων με τις οποίες διατάσσεται η απομάκρυνση που έχουν εκδοθεί από άλλο κράτος μέλος. Εάν η Επιτροπή δεν υποβάλλει πρόταση, εξηγεί τον λόγο.
14. Κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής, τα κράτη μέλη παρέχουν τις απαραίτητες πληροφορίες για την ολοκλήρωση της αξιολόγησης σύμφωνα με την παράγραφο 12 του παρόντος άρθρου, ιδίως στατιστικά στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των υπηκόων τρίτων χωρών που έχουν απομακρυνθεί ή επιστρέψει εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος βάσει αναγνωρισμένων αποφάσεων επιστροφής και, κατά περίπτωση, αποφάσεων με τις οποίες διατάχθηκε η απομάκρυνση που εκδόθηκαν από άλλο κράτος μέλος. Η Επιτροπή χρησιμοποιεί, όπου είναι δυνατόν, τις πληροφορίες που διατίθενται δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 862/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

ΤΜΗΜΑ 3

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΕΙΣΟΔΟΥ

Άρθρο 10

Έκδοση απαγόρευσης εισόδου

1. Οι αποφάσεις επιστροφής συνοδεύονται από απαγόρευση εισόδου εάν:
 - α. ο υπήκοος τρίτης χώρας υπόκειται σε απομάκρυνση σύμφωνα με το άρθρο 12·
 - β. η υποχρέωση [...] **αναχώρησης από το έδαφος των κρατών μελών** δεν εκπληρώθηκε εντός των προθεσμιών που καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο [...] 7, **παράγραφοι 1α έως 1γ**·
 - γ. ο υπήκοος τρίτης χώρας συνιστά κίνδυνο για την ασφάλεια σύμφωνα με το άρθρο 16.
2. Σε περιπτώσεις πέραν αυτών που απαριθμούνται στην παράγραφο 1, οι αρμόδιες αρχές [...] **μπορούν να συνοδεύουν** την απόφαση επιστροφής [...] **ή την απόφαση με την οποία διατάσσεται η απομάκρυνση με** απαγόρευση εισόδου, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές περιστάσεις, ιδίως το επίπεδο συνεργασίας του υπηκόου τρίτης χώρας.
3. Η απαγόρευση εισόδου εκδίδεται εγγράφως ως μέρος της απόφασης επιστροφής ή **ως μέρος της απόφασης με την οποία διατάσσεται η απομάκρυνση ή χωριστά**. [...] **Η απαγόρευση εισόδου** κοινοποιείται στον υπήκοο τρίτης χώρας σε γλώσσα την οποία ο υπήκοος τρίτης χώρας κατανοεί ή θεωρείται ευλόγως ότι κατανοεί. **Οι πληροφορίες σχετικά με τα αποτελέσματα μιας απαγόρευσης εισόδου μπορούν να κοινοποιούνται με γενικό ενημερωτικό δελτίο.**

4. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να επιβάλουν απαγόρευση εισόδου, χωρίς να εκδώσουν απόφαση επιστροφής, σε υπήκοο τρίτης χώρας ο οποίος διαμένει παράνομα στο έδαφος των κρατών μελών και του οποίου η παράνομη διαμονή εντοπίστηκε στο πλαίσιο συνοριακών ελέγχων που διενεργούνται κατά την έξοδο σύμφωνα με το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399, *ή ισοδύναμων ελέγχων σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο σε περίπτωση κρατών μελών που δεν δεσμεύονται από τον εν λόγω κανονισμό[...]. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η απαγόρευση εισόδου μπορεί να επιβληθεί και να κοινοποιηθεί μετά την αναχώρηση του υπηκόου τρίτης χώρας από το έδαφος των [...] κρατών μελών*, ενώ παράλληλα αποφεύγεται, κατά το δυνατόν, η αναβολή της αναχώρησης του οικείου υπηκόου τρίτης χώρας.
- 4α. *Αν παρανόμως διαμένων υπήκοος τρίτης χώρας αναχωρήσει από το έδαφος των κρατών μελών πριν από την έκδοση απόφασης επιστροφής, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να επιβάλουν απαγόρευση εισόδου χωρίς να εκδώσουν τέτοια απόφαση επιστροφής.*
- 4β. *Όταν οι λόγοι έκδοσης απαγόρευσης εισόδου έχουν προκύψει μετά την έκδοση απόφασης επιστροφής, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να επιβάλουν απαγόρευση εισόδου χωρίς να εκδώσουν νέα απόφαση επιστροφής.*
5. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να μην εκδώσουν απαγόρευση εισόδου σε μεμονωμένες περιπτώσεις για ανθρωπιστικούς λόγους, *εάν ο υπήκοος τρίτης χώρας είναι θύμα εμπορίας ανθρώπων*, ή εάν ο υπήκοος τρίτης χώρας συνεργαστεί δεόντως με τις αρμόδιες αρχές, [...] *όπως μεταξύ άλλων* εάν εγγραφεί σε πρόγραμμα επιστροφής και επανένταξης.

6. Η διάρκεια της απαγόρευσης εισόδου καθορίζεται σε 10 έτη κατά μέγιστο διάστημα, λαμβανομένων δεόντως υπόψη όλων των σχετικών περιστάσεων κάθε μεμονωμένης περίπτωσης. *Με την επιφύλαξη του άρθρου 16 παράγραφος 3 στοιχείο α), απαγόρευση εισόδου μπορεί να εκδοθεί για μέγιστο χρονικό διάστημα 20 ετών, λαμβανομένων δεόντως υπόψη όλων των σχετικών περιστάσεων και ιδίως τυχόν δεόντως τεκμηριωμένων λόγων που προβάλλουν οι αρμόδιες αρχές για να εξηγήσουν γιατί είναι αναγκαίο να αποτραπεί περαιτέρω η είσοδος του υπηκόου τρίτης χώρας στο έδαφος των κρατών μελών.*
7. [...]
8. Η περίοδος της απαγόρευσης εισόδου αρχίζει από την ημερομηνία κατά την οποία ο υπήκοος τρίτης χώρας αναχωρεί από το έδαφος των κρατών μελών.

Άρθρο 11

Ανάκληση, αναστολή ή μείωση της διάρκειας της απαγόρευσης εισόδου

1. *Το κράτος μέλος έκδοσης* μπορεί να προβεί σε ανάκληση, αναστολή ή μείωση της διάρκειας απαγόρευσης εισόδου εάν ο υπήκοος τρίτης χώρας [...] *αποδείξει ότι έχει επιστρέψει οικειοθελώς συμμορφούμενος με απόφαση επιστροφής.*

[...]

2. *Η αρμόδια αρχή μπορεί, κατά τη διακριτική της ευχέρεια, να προβεί σε ανάκληση, αναστολή ή μείωση της διάρκειας απαγόρευσης εισόδου [...] σε δικαιολογημένες μεμονωμένες περιπτώσεις, μεταξύ άλλων για ανθρωπιστικούς λόγους, λαμβανομένων υπόψη όλων των σχετικών περιστάσεων.*
3. *Ο υπήκοος τρίτης χώρας [...] μπορεί να υποβάλει επαρκώς τεκμηριωμένο αίτημα [...] για ανάκληση, αναστολή ή μείωση της διάρκειας απαγόρευσης εισόδου, υπό την προϋπόθεση ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας έχει συμμορφωθεί με την απόφαση επιστροφής, με την επιφύλαξη της παραγράφου 4.*
4. *Υπήκοος τρίτης χώρας εις βάρος του οποίου έχει εκδοθεί απαγόρευση εισόδου που υπερβαίνει τα 10 έτη σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 6 ή το άρθρο 16 παράγραφος 3 στοιχείο α) μπορεί, 10 έτη μετά την αναχώρησή του από τα κράτη μέλη, να ζητήσει από το κράτος μέλος έκδοσης να εξετάσει αν η απαγόρευση εισόδου πρέπει να ανακληθεί, να ανασταλεί ή να μειωθεί η διάρκειά της, λαμβανομένων δεόντως υπόψη όλων των σχετικών περιστάσεων, μεταξύ άλλων, κατά περίπτωση, αν ο υπήκοος τρίτης χώρας εξακολουθεί να αποτελεί κίνδυνο για την ασφάλεια σύμφωνα με το άρθρο 16, και αν η απαγόρευση εισόδου εξακολουθεί να είναι αναγκαία για την περαιτέρω αποτροπή της εισόδου του εν λόγω υπηκόου τρίτης χώρας στο έδαφος των κρατών μελών. Το αίτημα εξέτασης πρέπει να είναι επαρκώς τεκμηριωμένο.*
5. *Για την ανάκληση απαγόρευσης εισόδου, τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν ως προϋπόθεση την επιστροφή των εξόδων απομάκρυνσης του υπηκόου τρίτης χώρας.*

ΤΜΗΜΑ 4
ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ

Άρθρο 12

Απομάκρυνση

1. *Τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να απομακρύνουν τον υπήκοο τρίτης χώρας [...] εάν:*
- α. δεν έχει συμμορφωθεί με την υποχρέωση να αναχωρήσει από την επικράτεια σύμφωνα με το άρθρο 7·*
 - α. αυτός [...] δεν συνεργάζεται με τις αρχές [...].*
 - β. [...]*
 - γ. εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 16·*
 - δ. [...] μετακινηθεί σε άλλο κράτος [...] μέλος χωρίς άδεια, μεταξύ άλλων κατά τη διάρκεια της περιόδου που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο [...] 7·*
 - στ. το κράτος μέλος κρίνει αναγκαία και αναλογική, όπως προβλέπεται στο εθνικό δίκαιο, την απομάκρυνση του υπηκόου τρίτης χώρας για άλλους λόγους πλην των στοιχείων -α) έως δ).*

- 1α. Καμία διάταξη του παρόντος κανονισμού δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να επιτρέπουν ή να διευκολύνουν την οικειοθελή επιστροφή υπηκόου τρίτης χώρας, ο οποίος άλλως υπόκειται σε απομάκρυνση σύμφωνα με την παράγραφο 1.*
- 1β. Όταν δεν έχει προηγουμένως προσδιοριστεί η χώρα επιστροφής, το κράτος μέλος προσδιορίζει μία ή περισσότερες χώρες επιστροφής, κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 4 παράγραφος 3, πριν από την εκτέλεση της απομάκρυνσης.*
- 2. [...] Απόφαση με την οποία διατάσσεται η απομάκρυνση μπορεί να εκδοθεί από αρμόδιες αρχές σε σχέση με οποιονδήποτε υπήκοο τρίτης χώρας που υπόκειται σε επιστροφή. Όταν εκδίδεται απόφαση με την οποία διατάσσεται απομάκρυνση, εκδίδεται γραπτώς και μπορεί να εντάσσεται στην ίδια απόφαση με την απόφαση επιστροφής ή να εκδίδεται ως [...] χωριστή διοικητική ή δικαστική απόφαση [...] ή πράξη ή ως μέρος άλλης διοικητικής ή δικαστικής απόφασης.*
- 2α. Όταν αρμόδια αρχή εκδίδει απόφαση με την οποία διατάσσεται η απομάκρυνση, και η χώρα επιστροφής δεν έχει προσδιοριστεί προηγουμένως, η απόφαση με την οποία διατάσσεται η απομάκρυνση αναφέρει μία ή περισσότερες χώρες επιστροφής, κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 4 παράγραφος 3.*
- 2β. Όταν εκδίδεται απόφαση με την οποία διατάσσεται η απομάκρυνση, αναφέρονται σε αυτήν πραγματικοί και νομικοί λόγοι. Ο υπήκοος τρίτης χώρας ενημερώνεται σχετικά με τα διαθέσιμα μέσα έννομης προστασίας και τις προθεσμίες άσκησης των εν λόγω μέσων. Η απόφαση με την οποία διατάσσεται η απομάκρυνση κοινοποιείται στον υπήκοο τρίτης χώρας το συντομότερο δυνατόν σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του οικείου κράτους μέλους.*

- 2γ. Όταν εκδίδεται απόφαση με την οποία διατάσσεται η απομάκρυνση, ο υπήκοος τρίτης χώρας λαμβάνει, κατόπιν αιτήματος, γραπτή ή προφορική μετάφραση των βασικών σημείων της απόφασης με την οποία διατάσσεται η απομάκρυνση, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με τα διαθέσιμα μέσα έννομης προστασίας, σε γλώσσα που κατανοεί ή θεωρείται ευλόγως ότι κατανοεί. Τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν γενικά ενημερωτικά δελτία ή μεταφράσεις, συμπεριλαμβανομένων των μηχανικών μεταφράσεων.
3. Αν ο υπήκοος τρίτης χώρας παράσχει ενδείξεις, ή αν περιέλθουν σε γνώση των αρχών του κράτους μέλους σχετικές ενδείξεις, ότι η απομάκρυνση θα συνιστούσε παραβίαση της αρχής της μη επαναπροώθησης, οι αρμόδιες αρχές παραπέμπουν τον υπήκοο τρίτης χώρας στην κατάλληλη διαδικασία, συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας ασύλου σύμφωνα με τον κανονισμό 2024/1348, κατά περίπτωση, ή αξιολογούν, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, αν η απομάκρυνση συνάδει με την αρχή της μη επαναπροώθησης [...]. Ο ενδιαφερόμενος υπήκοος τρίτης χώρας υποβάλλει το συντομότερο δυνατόν κάθε σχετική [...] πληροφορία που αφορά την [...] προσωπική του κατάσταση, προκειμένου να τεκμηριώσει τον ισχυρισμό του ότι η απομάκρυνση θα παραβίαζε την αρχή της μη επαναπροώθησης. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να βασίζονται σε τυχόν προηγούμενη αξιολόγηση του κινδύνου επαναπροώθησης ή να τη λαμβάνουν υπόψη. Εκτίμηση του κινδύνου επαναπροώθησης πραγματοποιείται μόνον εάν οι σχετικές πληροφορίες έχουν τεκμηριωθεί.
- 3α. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ότι η αρχή της μη επαναπροώθησης μπορεί να αξιολογηθεί από αρχή διαφορετική από την αρμόδια αρχή που εκδίδει ή εκτελεί την απόφαση επιστροφής.

4. Τα μέτρα καταναγκασμού που λαμβάνονται για τη διασφάλιση της απομάκρυνσης είναι αναγκαία και αναλογικά και, σε κάθε περίπτωση, δεν υπερβαίνουν το όριο εύλογου εξαναγκασμού. Τα μέτρα αυτά εφαρμόζονται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και με τα θεμελιώδη δικαιώματα, και με τον δέοντα σεβασμό της αξιοπρέπειας και της σωματικής ακεραιότητας του οικείου υπηκόου τρίτης χώρας.
5. Σε περίπτωση απομάκρυνσης με αεροπορική πτήση, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τα μέτρα ασφαλείας των κοινών απομακρύνσεων διά αέρος, που καθορίζονται στο παράρτημα της απόφασης 2004/573/ΕΚ του Συμβουλίου.²⁷

[...]

Άρθρο 13

[...]

²⁷ Απόφαση 2004/573/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, περί διοργάνωσης κοινών πτήσεων για την απομάκρυνση από το έδαφος δύο ή περισσότερων κρατών μελών, υπηκόων τρίτων χωρών για τους οποίους έχουν εκδοθεί ατομικές αποφάσεις απομάκρυνσης (ΕΕ L 261 της 6.8.2004, σ. 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2004/573/oj>).

Άρθρο 14

Προϋποθέσεις αναβολής της απομάκρυνσης

1. Η απομάκρυνση σύμφωνα με το άρθρο 12 αναβάλλεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:
 - α. όταν αυτή παραβιάζει την αρχή της μη επαναπροώθησης· ή
 - β. όταν και για όσο διάστημα βρίσκεται σε ισχύ η αναστολή της απόφασης επιστροφής σύμφωνα με το άρθρο 28.
2. Η απομάκρυνση σύμφωνα με το άρθρο 12 μπορεί να αναβληθεί [...], λαμβανομένων υπόψη των ειδικών περιστάσεων της συγκεκριμένης περίπτωσης.
3. Εάν ο υπήκοος τρίτης χώρας ζητήσει αναβολή της απομάκρυνσης, το αίτημα πρέπει να είναι δεόντως αιτιολογημένο.

4. [...] Τα κράτη μέλη παρέχουν στον ενδιαφερόμενο υπήκοο τρίτης χώρας γραπτή επιβεβαίωση [...] της αναβολής [...] σύμφωνα με την παράγραφο 1. **Η μετάφραση της επιβεβαίωσης μπορεί να κοινοποιηθεί προφορικά στον υπήκοο τρίτης χώρας σε γλώσσα που κατανοεί ή θεωρείται ευλόγως ότι κατανοεί, μεταξύ άλλων με τη χρήση υπηρεσιών διερμηνείας.**
5. Η [...] **αναβολή της** απομάκρυνσης σύμφωνα με την παράγραφο 1 ή την παράγραφο 2 επανεξετάζεται [...] [...] **σε περίπτωση που οι σχετικές περιστάσεις αλλάξουν.**
6. Όσον αφορά την κατάσταση του υπηκόου τρίτης χώρας, **συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης του υπηκόου τρίτης χώρας με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον παρόντα κανονισμό**, κατά τις περιόδους για τις οποίες αναβλήθηκε η απομάκρυνση, λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:
- α. οι βασικές ανάγκες·
 - β. η οικογενειακή ενότητα με μέλη της οικογένειας που βρίσκονται στο έδαφος του κράτους μέλους·
 - γ. η παροχή επείγουσας υγειονομικής περίθαλψης και απαραίτητης θεραπευτικής αγωγής·
 - δ. η πρόσβαση των ανηλίκων στο βασικό εκπαιδευτικό σύστημα, ανάλογα με τη διάρκεια της διαμονής τους·
 - ε. οι ειδικές ανάγκες των ευάλωτων ατόμων.
7. Εάν η απομάκρυνση αναβληθεί, μπορούν να εφαρμοστούν τα μέτρα που καθορίζονται [...] **στα άρθρα 21-23γ και στο άρθρο 29** εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις.

Παρακολούθηση της απομάκρυνσης

1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ανεξάρτητο *σύστημα ελέγχου της αναγκαστικής επιστροφής*[...].

Επιστροφή υπηκόων τρίτων χωρών που συνιστούν κίνδυνο για την ασφάλεια

1. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται σε υπηκόους τρίτων χωρών εάν:
 - α. συνιστούν απειλή για τη δημόσια τάξη, τη δημόσια ασφάλεια ή την εθνική ασφάλεια, **μεταξύ άλλων όταν αποτελούν αντικείμενο καταχώρισης σύμφωνα με το άρθρο 24 του κανονισμού 2018/1861 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου**·
 - β. υπάρχουν [...] **εύλογες ενδείξεις** ότι έχουν διαπράξει σοβαρό ποινικό αδίκημα, σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2 της απόφασης-πλαίσιου 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου²⁸ **ή έχουν διαπράξει αδίκημα που επισύρει ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον ενός έτους δυνάμει του εθνικού δικαίου**·
 - β-α. υπάρχουν εύλογες ενδείξεις ότι το πρόσωπο εμπλέκεται σε οποιοδήποτε από τα αδικήματα που αναφέρονται στην οδηγία (ΕΕ) 2017/541 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου**·
 - γ. υπάρχουν [...] **εύλογες ενδείξεις** για την πρόθεσή [...] **τους** να διαπράξουν αδίκημα σύμφωνα με το στοιχείο β) της παρούσας παραγράφου στο έδαφος κράτους μέλους.
 - γ-α. υπάρχουν εύλογες ενδείξεις ότι συνιστούν όποια άλλη απειλή για την ασφάλεια, όπως προσδιορίζεται δυνάμει του εθνικού δικαίου.**
2. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου υπόκεινται σε απομάκρυνση [...].

²⁸ Απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών — Δηλώσεις τις οποίες έκαναν ορισμένα κράτη μέλη με την ευκαιρία της έκδοσης της απόφασης-πλαίσιου (ΕΕ L 190 της 18.7.2002, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2002/584/oj).

- 2α. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν την οικειοθελή επιστροφή υπηκόων τρίτων χωρών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου, ιδίως όταν αυτό θεωρείται ότι οδηγεί σε ταχύτερη και αποτελεσματικότερη επιστροφή.**
3. Κατά παρέκκλιση από τις σχετικές διατάξεις του παρόντος κανονισμού, οι υπήκοοι τρίτων χωρών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου μπορούν:
- α. να αποτελέσουν αντικείμενο απαγόρευσης εισόδου που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 10 και υπερβαίνει τη μέγιστη διάρκεια που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 6 [...] **ή απαγόρευσης εισόδου απεριόριστης διάρκειας όταν δικαιολογείται και είναι αναλογική προς τον κίνδυνο που συνιστά ο υπήκοος τρίτης χώρας για την ασφάλεια·**
 - β. να τεθούν υπό κράτηση σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 3 στοιχείο γ)·
 - γ. να τεθούν υπό κράτηση σε φυλακές [...].
 - δ. να τεθούν υπό κράτηση για [...] **πρόσθετες περιόδους** που υπερβαίνουν τη μέγιστη διάρκεια που αναφέρεται στο άρθρο 32 παράγραφος 3 και η οποία καθορίζεται από [...] **αρμόδια** αρχή, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της συγκεκριμένης περίπτωσης, και υπόκειται σε επανεξέταση από [...] **δικαστήριο** τουλάχιστον ανά τρίμηνο.
- 3α. Υπήκοος τρίτης χώρας εις βάρος του οποίου έχει εκδοθεί απαγόρευση εισόδου σύμφωνα με την παράγραφο 3 στοιχείο α) μπορεί να ζητήσει από το κράτος μέλος έκδοσης να εξετάσει τη σκοπιμότητα ανάκλησης, αναστολής ή μείωσης της διάρκειας της απαγόρευσης εισόδου σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 4.**

4. [...] Όταν υπήκοοι τρίτων χωρών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο α) συνιστούν απειλή για τη δημόσια τάξη, [...] τη δημόσια ασφάλεια ή την εθνική [...] ασφάλεια και η απειλή αυτή δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά σύμφωνα με το παρόν άρθρο, τα κράτη μέλη δύνανται να προβλέπουν τη λήψη άλλων μέτρων δυνάμει του εθνικού δικαίου. Όταν το κράτος μέλος λαμβάνει τη σχετική απόφαση, [...]μεριμνά ώστε το μέτρο να είναι αναγκαίο και αναλογικό με βάση τη σοβαρότητα της απειλής για τη δημόσια ασφάλεια, ή τον κίνδυνο που συνιστά ο ενδιαφερόμενος.

Άρθρο 17

Επιστροφή σε τρίτη χώρα με την οποία υπάρχει συμφωνία ή ρύθμιση

1. Η επιστροφή, κατά την έννοια του άρθρου 4 πρώτο εδάφιο σημείο 3) στοιχείο ζ), των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών απαιτεί τη σύναψη συμφωνίας ή ρύθμισης με τρίτη χώρα. Τέτοιου είδους συμφωνία ή ρύθμιση μπορεί να συναφθεί μόνο με τρίτη χώρα που σέβεται τα διεθνή πρότυπα και αρχές για τα ανθρώπινα δικαιώματα σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη επαναπροώθησης.
2. Η συμφωνία ή η ρύθμιση σύμφωνα με την παράγραφο 1 ορίζει τα ακόλουθα:
 - α. τις διαδικασίες που εφαρμόζονται στην [...] **επιστροφή** παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών από το έδαφος των κρατών μελών προς την τρίτη χώρα που αναφέρεται στην παράγραφο 1·
 - β. τις προϋποθέσεις για την παραμονή του υπηκόου τρίτης χώρας στην τρίτη χώρα που αναφέρεται στην παράγραφο 1[...].

γ. [...]

δ. τις υποχρεώσεις της τρίτης χώρας που αναφέρεται στη δεύτερη περίοδο της παραγράφου 1·

ε. [...]

στ. τις συνέπειες σε περίπτωση παραβιάσεων της συμφωνίας ή της ρύθμισης [...].

2α. Όταν μια συμφωνία ή ρύθμιση σύμφωνα με την παράγραφο 1 καθορίζει τις λεπτομέρειες της περαιτέρω επιστροφής σε χώρα επιστροφής που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 στοιχεία α) έως στ), η συμφωνία ή η ρύθμιση, πέραν των προβλεπομένων στην παράγραφο 2, ορίζει τα ακόλουθα:

α. τις συνέπειες σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η περαιτέρω επιστροφή·

β. τις αντίστοιχες υποχρεώσεις και ευθύνες του κράτους μέλους ή της Ένωσης και της εν λόγω τρίτης χώρας·

γ. τις συνέπειες σε περίπτωση σημαντικής αλλαγής που επηρεάζει δυσμενώς την κατάσταση της τρίτης χώρας·

δ. τον ανεξάρτητο φορέα ή μηχανισμό για την παρακολούθηση της αποτελεσματικής εφαρμογής της συμφωνίας ή της ρύθμισης.

Η συμφωνία ή η ρύθμιση σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο μπορεί να περιλαμβάνει τους όρους κράτησης στην τρίτη χώρα.

3. [...] *Τα κράτη μέλη ενημερώνουν, σε εύθετο χρόνο, τα οικεία κράτη μέλη σχετικά με διαπραγματεύσεις για συμφωνία ή ρύθμιση [...], όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1, με τρίτη χώρα που συνορεύει με τα συγκεκριμένα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη για κάθε διμερή ή πολυμερή συμφωνία ή ρύθμιση που συνάπτεται σύμφωνα με την παράγραφο 1, πριν από την έναρξη ισχύος τους ή, σε περίπτωση που μια συμφωνία ή ρύθμιση πρόκειται να εφαρμοστεί προσωρινά, πριν από την έναρξη της προσωρινής εφαρμογής του. Η Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη ενημερώνονται επίσης για κάθε μεταγενέστερη τροποποίηση ή καταγγελία των εν λόγω συμφωνιών ή ρυθμίσεων.*
4. Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι [...] δεν επιστρέφουν σε τρίτη χώρα που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

ΤΜΗΜΑ 5

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Άρθρο 18

Υπέρτερο συμφέρον του παιδιού

Κατά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κανονισμού, λαμβάνεται πρωτίστως υπόψη το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού.

Άρθρο 19

Εκτίμηση της ηλικίας ανηλίκων

- 1. Όταν, ως αποτέλεσμα δηλώσεων του υπηκόου τρίτης χώρας, διαθέσιμων αποδεικτικών εγγράφων ή άλλων σχετικών ενδείξεων, υπάρχουν αμφιβολίες ως προς το αν είναι ανήλικος, η αρμόδια αρχή μπορεί να προβεί σε [...] **εκτίμηση της ηλικίας του σύμφωνα με το εθνικό [...] δίκαιο.** Στην εν λόγω εκτίμηση [...] **μπορεί να** εφαρμόζεται κατ' αναλογία το άρθρο 25 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.*
- 2. **Η αρμόδια αρχή μπορεί να βασίζεται σε υφιστάμενη εκτίμηση της ηλικίας που έχει διενεργηθεί σε προηγούμενα στάδια της διαδικασίας επιστροφής ή σε άλλες σχετικές διαδικασίες.***
- 3. **Κράτος μέλος μπορεί να αναγνωρίζει αποφάσεις εκτίμησης της ηλικίας που λαμβάνονται από άλλα κράτη μέλη όταν οι εκτιμήσεις της ηλικίας διενεργήθηκαν σε συμμόρφωση με το ενωσιακό δίκαιο.***

Επιστροφή ασυνόδευτων ανηλίκων

1. [...] Με βάση το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού, παρέχεται βοήθεια από κατάλληλους φορείς πλην των αρχών που διενεργούν την επιστροφή.
2. Ορίζεται εκπρόσωπος ή πρόσωπο [...] που καθίσταται αρμόδιο για τη διαφύλαξη του υπέρτερου συμφέροντος του παιδιού, προκειμένου να εκπροσωπεί, να συντρέχει τον ασυνόδευτο ανήλικο και να ενεργεί εξ ονόματός του, κατά περίπτωση, στη διαδικασία επιστροφής. Θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι ο διορισμένος εκπρόσωπος διαθέτει τη σωστή εκπαίδευση για μια φιλική προς το παιδί και κατάλληλη για την ηλικία του επικοινωνία, και ότι [...] **μπορούν να επικοινωνήσουν σε μια γλώσσα που κατανοεί ο ανήλικος, ή τεκμαίρεται ευλόγως ότι κατανοεί**. Το εν λόγω πρόσωπο [...] **μπορεί να** είναι το πρόσωπο που διορίζεται να ενεργεί ως εκπρόσωπος βάσει της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346, όταν έχει διοριστεί σύμφωνα με το άρθρο 27 της εν λόγω οδηγίας. **Η επικοινωνία μπορεί να πραγματοποιείται με τη χρήση υπηρεσιών διερμηνείας.**
3. Πραγματοποιείται ακρόαση του ασυνόδευτου ανηλίκου, είτε απευθείας είτε μέσω του εκπροσώπου ή του **αρμόδιου** προσώπου που αναφέρεται στην παράγραφο 2, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο του προσδιορισμού του υπέρτερου συμφέροντος του παιδιού. **Το αργότερο** πριν απομακρυνθεί ασυνόδευτος ανήλικος από το έδαφος κράτους μέλους, οι αρχές του κράτους μέλους αυτού βεβαιώνονται ότι ο ασυνόδευτος ανήλικος θα επιστρέψει σε μέλος της οικογένειάς του, σε ορισθέντα κηδεμόνα ή σε κατάλληλες εγκαταστάσεις υποδοχής στο κράτος επιστροφής.

Κεφάλαιο III

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΥΠΗΚΟΟΥ ΤΡΙΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Άρθρο 21

Υποχρέωση συνεργασίας

1. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών *συμμορφώνονται με την υποχρέωση αναχώρησης από το έδαφος των κρατών μελών και* έχουν την υποχρέωση να συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών [...] *όταν υπόκεινται στην εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.*
- 1α. *Οι υπήκοοι τρίτων χωρών παρέχουν στις αρμόδιες αρχές, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, πληροφορίες σχετικά με τυχόν αλλαγές στην ατομική τους κατάσταση που είναι κρίσιμες για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού.*
2. *Με την επιφύλαξη της υποχρέωσης αναχώρησης από το έδαφος των κρατών μελών, οι υπήκοοι τρίτων χωρών:*
 - α. παραμένουν *στη διάθεση των αρμόδιων αρχών* στο έδαφος του κράτους μέλους που είναι αρμόδιο για τη διαδικασία επιστροφής στην οποία υπόκεινται οι [...] *υπήκοοι* τρίτης χώρας [...], δεν διαφεύγουν, *μεταξύ άλλων* σε άλλο κράτος μέλος, *και προσέρχονται για την αναχώρηση του μέσου μεταφοράς για την επιστροφή όπως έχει καθοριστεί από την αρμόδια αρχή.*

- β. παρέχουν, [...] χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, όλες τις πληροφορίες και τα [...] έγγραφα που έχουν στην κατοχή τους **ή τεκμαίρεται ευλόγως ότι μπορούν να λάβουν, περιλαμβανομένων αντιγράφων και ηλεκτρονικών αρχείων, και που είναι κρίσιμα** [...] για την εξακρίβωση ή την επαλήθευση της ταυτότητας ή **της υπηκοότητας** ή για άλλο λόγο κρίσιμο στο πλαίσιο της διαδικασίας επιστροφής[...].
- β-α. παρέχουν χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση στις αρμόδιες αρχές έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο ή συνεργάζονται για την απόκτηση εγγράφου ταυτότητας ή ταξιδιωτικού εγγράφου.**
- γ. δεν καταστρέφουν ούτε απορρίπτουν με άλλον τρόπο τα [...] έγγραφα, **τις πληροφορίες ή την τεκμηρίωση που αναφέρονται στα σημεία β) και β-α) της παρούσας παραγράφου**, δεν χρησιμοποιούν ψευδώνυμα με πρόθεση εξαπάτησης, δεν παρέχουν άλλες ψευδείς πληροφορίες σε προφορική ή γραπτή μορφή και δεν αντιτίθενται με άλλο τρόπο δολίως στη διαδικασία επιστροφής[...].
- δ. παρέχουν εξηγήσεις σε περίπτωση που δεν έχουν στην κατοχή τους έγγραφο ταυτοποίησης ή ταξιδιωτικό έγγραφο.
- ε. παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τις τρίτες χώρες διέλευσης **και τα δρομολόγια**.
- στ. παρέχουν βιομετρικά δεδομένα, όπως ορίζονται στο **εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο, μεταξύ άλλων** στο άρθρο 2 σημείο 1) στοιχείο ιθ) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁹.

²⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1358 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή βιομετρικών δεδομένων προκειμένου να εφαρμόζονται αποτελεσματικά οι κανονισμοί (ΕΕ) 2024/1351 και (ΕΕ) 2024/1350 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και η οδηγία 2001/55/ΕΚ του Συμβουλίου και να ταυτοποιούνται οι παρανόμως διαμένοντες υπήκοοι τρίτων χωρών και οι ανιθαγενείς και σχετικά με αιτήσεις αντιπαραβολής με τα δεδομένα Eurodac που υποβάλλουν οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών και η Ευρωπόλ για σκοπούς επιβολής του νόμου, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2018/1240 και (ΕΕ) 2019/818 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 603/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L, 2024/1358, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1358/oj>).

στ-α. συμμορφώνονται με τις ταξιδιωτικές απαιτήσεις των μεταφορέων και τις απαιτήσεις εισόδου των αρχών τρίτων χωρών, περιλαμβανομένων των υγειονομικών απαιτήσεων, όταν οι απαιτήσεις αυτές επιβάλλονται γενικά στους διεθνείς ταξιδιώτες·

ζ. παρέχουν, *όταν τους ζητείται*, ακριβή στοιχεία επικοινωνίας, μεταξύ των οποίων τον τρέχοντα τόπο διαμονής, τη διεύθυνση, τον αριθμό τηλεφώνου στον οποίο είναι δυνατή η επικοινωνία μαζί τους και [...] διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου·

η. παρέχουν [...] χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, πληροφορίες σχετικά με τυχόν αλλαγές στα στοιχεία επικοινωνίας που αναφέρονται στο στοιχείο ζ)·

θ. [...] *συμμορφώνονται με όποιο μέτρο τους επιβληθεί δυνάμει του άρθρου 23 παράγραφος 1 και του άρθρου 23γ παράγραφος 1*, καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας επιστροφής[...]

ι. παρέχουν όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες και δηλώσεις στο πλαίσιο των αιτήσεων που υποβάλλουν στις αρμόδιες αρχές των σχετικών τρίτων χωρών με σκοπό την απόκτηση ταξιδιωτικών εγγράφων, και συνεργάζονται με τις εν λόγω αρχές τρίτων χωρών, αν παραστεί ανάγκη·

ια. [...] εμφανίζονται αυτοπροσώπως ή [...] μέσω βιντεοδιάσκεψης, *ανάλογα με τις απαιτήσεις των αρμόδιων αρχών*, ενώπιον των αρμόδιων εθνικών αρχών ή [...] των αρχών της τρίτης χώρας στον τόπο που υποδεικνύουν οι εν λόγω αρχές [...] *για τον σκοπό της απόκτησης ταξιδιωτικών εγγράφων και τον προσδιορισμό της ταυτότητας ή της* υπηκοότητάς τους·

ια-α. δεν αντιδρούν σωματικά ή φραστικά στην επιστροφή·

- ιβ. όταν απαιτείται από τις αρμόδιες αρχές, συμμετέχουν σε συμβουλευτικές συνεδρίες σχετικά με θέματα επιστροφής και επανένταξης[...].
- ιγ. *συμμορφώνονται με άλλα σχετικά πρόσθετα μέτρα σε σχέση με την επιστροφή βάσει του εθνικού δικαίου.*

Οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται στον υπήκοο τρίτης χώρας δυνάμει του παρόντος άρθρου δεν θίγουν τις υποχρεώσεις και τα μέτρα που δεν σχετίζονται με την επιστροφή και προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο.

- 3. Οι πληροφορίες και τα [...] έγγραφα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο β) **και β-α)**, ή, εάν δεν είναι διαθέσιμα, αντίγραφά τους, περιλαμβάνουν ειδικότερα τις δηλώσεις των υπηκόων τρίτων χωρών και τυχόν έγγραφα που έχουν στην κατοχή τους σχετικά με:
 - α. το όνομα, την ημερομηνία και τον τόπο γέννησης, το φύλο και την υπηκοότητα ή τις υπηκοότητές τους ή το γεγονός ότι είναι ανιθαγενείς·
 - β. τα μέλη της οικογένειάς τους και άλλα προσωπικά τους στοιχεία, εάν είναι κρίσιμα για τη διεξαγωγή της διαδικασίας επιστροφής [...] ή για τον προσδιορισμό της χώρας επιστροφής·
 - γ. το είδος, τον αριθμό, την περίοδο ισχύος και τη χώρα έκδοσης κάθε εγγράφου ταυτότητας ή ταξιδιωτικού τους εγγράφου και άλλων εγγράφων που παρέχονται από αυτούς και τα οποία η αρμόδια αρχή θεωρεί κρίσιμα για τους σκοπούς της ταυτοποίησής τους, για τη διεξαγωγή της διαδικασίας επιστροφής [...] και για τον προσδιορισμό της χώρας επιστροφής·
 - δ. τυχόν τίτλο διαμονής ή άλλη άδεια που τους παρέχει δικαίωμα παραμονής και έχει εκδοθεί από άλλο κράτος μέλος ή από τρίτη χώρα·

ε. τυχόν απόφαση επιστροφής, **απόφαση με την οποία διατάσσεται η απομάκρυνση ή απαγόρευση εισόδου** που έχει εκδοθεί από άλλο κράτος μέλος·

στ. τη χώρα ή τις χώρες και τον τόπο ή τους τόπους προηγούμενης διαμονής, τα δρομολόγια και τα ταξιδιωτικά έγγραφα.

4. Όταν οι αρμόδιες αρχές αποφασίζουν να παρακρατήσουν οποιοδήποτε έγγραφο είναι αναγκαίο για τον σκοπό της [...] επιστροφής, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 2 στοιχείο β), διασφαλίζουν ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας λαμβάνει [...] φωτοαντίγραφο [...], ηλεκτρονικά αρχεία των πρωτοτύπων [...], **ή βεβαίωση ότι παρακρατούν το έγγραφο. Σε περίπτωση οικειοθελούς** επιστροφής [...], οι αρμόδιες αρχές είτε επιστρέφουν τα έγγραφα αυτά στον υπήκοο τρίτης χώρας κατά τον χρόνο αναχώρησης είτε κατά την άφιξή του στην τρίτη χώρα.

5. Ο υπήκοος τρίτης χώρας [...] **είναι διαθέσιμος προς επικοινωνία με οποιοδήποτε μέσο [...]** **όπως ορίζεται από το κράτος μέλος** σύμφωνα με [...] **το εθνικό δίκαιο**. Τα κράτη μέλη είτε θεσπίζουν στο εθνικό δίκαιο τη μέθοδο επικοινωνίας και το χρονικό σημείο κατά το οποίο θεωρείται ότι η σχετική πληροφορία περιήλθε και κοινοποιήθηκε στον υπήκοο τρίτης χώρας, είτε χρησιμοποιούν ψηφιακά συστήματα που αναπτύσσονται και/ή υποστηρίζονται από **τα κράτη μέλη ή** την Ένωση για τους σκοπούς της επικοινωνίας αυτής.

[...]

Άρθρο 21α
Κίνδυνος διαφυγής

1. *Εάν δεν αποδεικνύεται διαφορετικά, κίνδυνος διαφυγής σε μια μεμονωμένη περίπτωση υπάρχει όταν πληρούνται ένα από τα ακόλουθα κριτήρια όσον αφορά τον ενδιαφερόμενο παρανόμως διαμένοντα υπήκοο τρίτης χώρας:*
 - α. *ο υπήκοος τρίτης χώρας εισήλθε ή μετέβη, ή επιχείρησε να το πράξει, χωρίς άδεια στο έδαφος κράτους μέλους, μεταξύ άλλων αφού διήλθε από άλλη τρίτη χώρα·*
 - β. *ο υπήκοος τρίτης χώρας υπόκειται σε απόφαση επιστροφής που έχει εκδοθεί από κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο, στο έδαφος του οποίου επί του παρόντος διαμένει παράνομα, μεταξύ άλλων σε περίπτωση που εντοπίστηκε μέσω των καταχωρίσεων που έχουν εισαχθεί στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1860·*
 - γ. *ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν συμμορφώνεται με ένα ή περισσότερα από τα μέτρα που επιβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 23 παράγραφος 1 και το άρθρο 23α παράγραφος 1, ή εκφράζει ή επιδεικνύει την πρόθεσή του να το πράξει·*
 - δ. *ο υπήκοος τρίτης χώρας εισήλθε εκ νέου στο έδαφος των κρατών μελών κατά παράβαση ισχύουσας απαγόρευσης εισόδου·*
2. *Σε περιπτώσεις που δεν καλύπτονται από την παράγραφο 1, ο κίνδυνος διαφυγής καθορίζεται βάσει αξιολόγησης των περιστάσεων της συγκεκριμένης περίπτωσης. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα κριτήρια όσον αφορά τον ενδιαφερόμενο παρανόμως διαμένοντα υπήκοο τρίτης χώρας:*
 - α. *έλλειψη τόπου διαμονής, σταθερής κατοικίας ή αξιόπιστης διεύθυνσης·*

- β. μη συμμόρφωση με την υποχρέωση αναχώρησης από το έδαφος των κρατών μελών εντός της προθεσμίας αναχώρησης που ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1α στοιχείο α)*
- γ. όταν επίκειται αναχώρηση και υπάρχουν υπόνοιες ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας προτίθεται να αθετήσει την υποχρέωση συνεργασίας, όπως ορίζεται στο άρθρο 21 παράγραφος 2 στοιχείο α)·*
- δ. χρήση πλαστών ή παραποιημένων εγγράφων ταυτότητας ή ταξιδιωτικών εγγράφων, τίτλων διαμονής ή θεωρήσεων ή εγγράφων που δικαιολογούν τους όρους εισόδου, καταστροφή τέτοιων εγγράφων ή απόρριψή τους με άλλον τρόπο, χρήση ψευδωνύμων με πρόθεση εξαπάτησης, παροχή άλλων ψευδών πληροφοριών σε προφορική ή γραπτή μορφή ή άλλη δόλια εναντίωση στη διαδικασία επιστροφής ή επανεισδοχής·*
- ε. μη παρακολούθηση συμβουλευτικών συνεδριών σε θέματα επιστροφής και επανένταξης, ενώ απαιτείται από τις αρμόδιες αρχές·*
- στ. ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν διαθέτει σταθερές κοινωνικές σχέσεις, και ειδικότερα δεν έχει οικογενειακούς δεσμούς, απασχολείται παράνομα και διαθέτει ανεπαρκή μέσα διαβίωσης·*
- ζ. μη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις δυνάμει του άρθρου 21 παράγραφος 2, στοιχεία α) έως γ), ε), στ-α) και θ) έως ια-α), περιλαμβανομένης της μη συνεργασίας για την απόκτηση ταξιδιωτικών εγγράφων·*
- η. άλλα κριτήρια εκτός από τα στοιχεία α) έως στ), εφόσον προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο.*

Άρθρο 22

[...]

Κεφάλαιο IIIα
ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΡΟΦΩΝ ΚΑΙ
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ ΑΝΤΙ ΤΗΣ ΚΡΑΤΗΣΗΣ

Άρθρο 23

[...] Γενικά μέτρα για την προώθηση των επιστροφών [...]

1. [...] *Με σκοπό την προετοιμασία και τη διασφάλιση αποτελεσματικής επιστροφής ή προκειμένου να δοθούν περαιτέρω κίνητρα για τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις αναχώρησης και συνεργασίας, τα κράτη μέλη δύνανται να επιβάλουν στον υπήκοο [...]* τρίτης χώρας ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα μέτρα:
 - α. [...] *την υποχρέωση να παραμείνει* σε γεωγραφική περιοχή εντός του εδάφους του κράτους μέλους, όπου μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα·
 - β. [...] *την υποχρέωση να διαμένει* σε συγκεκριμένη διεύθυνση *ή τόπο που καθορίζεται από τις αρμόδιες αρχές*·
 - γ. [...] *την υποχρέωση να εμφανίζεται ενώπιον* των αρμόδιων αρχών σε [...] *συγκεκριμένες χρονικές στιγμές, αυτοπροσώπως ή με άλλο τρόπο, ανάλογα* με τα προβλεπόμενα [...] *στο εθνικό δίκαιο*·
 - δ. *άλλα μέτρα πλην εκείνων που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως γ), εφόσον προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο.*
2. *Τυχόν μέτρα δυνάμει* της παραγράφου 1 εφαρμόζονται μόνο στον βαθμό που είναι συμβατά με τις ειδικές ανάγκες των ευάλωτων προσώπων και το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού.

- 2α. *Τα μέτρα που προβλέπονται στην παράγραφο 1 μπορούν επίσης να επιβάλλονται σε υπηκόους τρίτων χωρών των οποίων η απομάκρυνση δεν είναι εφικτή διότι δεν συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές.*
3. Κατόπιν αιτήματος, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να επιτρέπουν στον υπήκοο τρίτης χώρας [...] *να μην συμμορφωθεί προσωρινά με μέτρο που αναφέρεται στην παράγραφο 1.*
- [...]
4. [...] *Ο υπήκοος τρίτης χώρας ενημερώνεται αν αυτό του επιτρέπεται ή όχι σύμφωνα με την παράγραφο 3 [...].*
5. Ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν υποχρεούται να ζητήσει άδεια *δυνάμει της παραγράφου 3* προκειμένου να παρουσιαστεί στις αρχές ή να εμφανιστεί ενώπιον δικαστηρίου, *εάν το αντίθετο θα συνιστούσε παραβίαση των υποχρεώσεων της παραγράφου 1 και εάν*[...] η παρουσία του εν λόγω υπηκόου τρίτης χώρας είναι αναγκαία. Ο υπήκοος τρίτης χώρας ενημερώνει τις αρμόδιες αρχές *εκ των προτέρων* σχετικά με αυτές τις υποχρεώσεις παρουσίας ή εμφάνισης.
6. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχεία β) και γ) λαμβάνονται γραπτώς, είναι αναλογικές και λαμβάνουν υπόψη τις ειδικές περιστάσεις του ενδιαφερόμενου υπηκόου τρίτης χώρας.

7. *Ο υπήκοος τρίτης χώρας ενημερώνεται για κάθε απόφαση εφαρμογής των μέτρων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, και σχετικά με τις συνέπειες της μη συμμόρφωσης με την απόφαση αυτή, περιλαμβανομένης της κράτησης σύμφωνα με το άρθρο 29.*

Άρθρο 23α

Ερευνητικά μέτρα

1. *Με την επιφύλαξη ερευνητικών μέτρων για άλλους λόγους μη συνδεδεμένους με την επιστροφή σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών μπορούν, όταν είναι αναγκαίο, αναλογικό και δεόντως αιτιολογημένο για τον σκοπό της προετοιμασίας ή της διασφάλισης αποτελεσματικής επιστροφής:*
- α. να υποβάλλουν σε έρευνα τον υπήκοο τρίτης χώρας και να προχωρούν σε έρευνα στην κατοικία του ή σε άλλους σχετικούς χώρους·*
 - β. να ερευνούν και να κατάσχουν προσωπικά αντικείμενα, ηλεκτρονικές συσκευές και άλλα συναφή αντικείμενα·*
 - γ. να επιβάλλουν άλλα ερευνητικά μέτρα, εφόσον αυτό προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο.*
2. *Κάθε ερευνητικό μέτρο δυνάμει της παραγράφου 1 στοιχεία α) έως γ) του παρόντος άρθρου μπορεί να εκτελείται χωρίς τη συγκατάθεση του ενδιαφερόμενου υπηκόου τρίτης χώρας.*
3. *Κάθε ερευνητικό μέτρο που επιβάλλεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχεία α) έως γ) του παρόντος άρθρου σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και υπόκειται στις εγγυήσεις και τα μέσα έννομης προστασίας που προβλέπονται στο ενωσιακό και το εθνικό δίκαιο.*

Άρθρο 23β

Συνέπειες της μη συμμόρφωσης με την υποχρέωση συνεργασίας

1. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στο άρθρο 21 παράγραφος 1 και τις απαιτήσεις του άρθρου 21 παράγραφος 2, τα κράτη μέλη επιβάλλουν στον ενδιαφερόμενο υπήκοο τρίτης χώρας ένα ή περισσότερα από τα μέτρα που ορίζονται στο άρθρο 23 παράγραφος 1 και μπορούν να επιβάλουν ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα μέτρα, τα οποία είναι αποτελεσματικά και αναλογικά:
 - α. χρήση μέσων καταγραφής βιομετρικών δεδομένων, περιλαμβανομένων δακτυλικών αποτυπωμάτων, τα οποία θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν τη δυνατότητα χρήσης καταναγκασμού ως έσχατη λύση όταν υπήκοος τρίτης χώρας δεν παρέχει βιομετρικά δεδομένα σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 2 στοιχείο στ)·
 - β. άρνηση χορήγησης ή μείωση ορισμένων παροχών και επιδομάτων όταν προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο, εκτός εάν αυτό θα οδηγούσε σε αδυναμία των προσώπων αυτών να καλύψουν τις βασικές τους ανάγκες·
 - γ. άρνηση χορήγησης ή μείωση των κινήτρων που χορηγούνται για την προώθηση της οικειοθελούς επιστροφής, περιλαμβανομένης της άρνησης χορήγησης στήριξης ή της μειωμένης στήριξης για προγράμματα επιστροφής και επανένταξης σύμφωνα με το άρθρο 46 παράγραφος 3·
 - δ. άρνηση χορήγησης ή ανάκληση άδειας εργασίας, όταν προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία·
 - ε. παράταση της διάρκειας της απαγόρευσης εισόδου έως τη μέγιστη διάρκεια που προβλέπεται στο άρθρο 10 παράγραφος 6·
 - στ. ποινικές κυρώσεις, περιλαμβανομένης της φυλάκισης, εφόσον προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο·
 - ζ. χρηματικές ποινές·
 - η. άλλα μέτρα ή συνέπειες πέραν των προαναφερθέντων, εφόσον προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο.

Άρθρο 23γ

Εναλλακτικές λύσεις αντί της κράτησης για την αποφυγή διαφυγής

1. Σε περίπτωση κινδύνου διαφυγής, όπως ορίζεται στο άρθρο 21α παράγραφοι 1 και 2, τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν στον υπήκοο τρίτης χώρας ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα μέτρα:
 - α. την κατάθεση κατάλληλης οικονομικής εγγύησης·
 - β. τη χρήση ηλεκτρονικής παρακολούθησης·
 - γ. άλλα μέτρα εκτός από τα στοιχεία α) και β), εφόσον προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο.
2. Η απόφαση για την εφαρμογή των μέτρων που παρατίθενται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου αναφέρει τους σχετικούς πραγματικούς και νομικούς λόγους.
3. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών ενημερώνονται για κάθε απόφαση εφαρμογής των μέτρων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου και για τις συνέπειες της μη συμμόρφωσης με την απόφαση αυτή, περιλαμβανομένης της κράτησης δυνάμει του άρθρου 29.

Κεφάλαιο IV

ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΕΝΝΟΜΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ 1

ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

Άρθρο 24

Δικαίωμα ενημέρωσης

1. *Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι* οι υπήκοοι τρίτων χωρών που υπόκεινται σε [...] επιστροφή [...] *ενημερώνονται* [...] σχετικά με τα ακόλουθα:
 - α. τον σκοπό [...] της [...] διαδικασίας [...].
 - β. [...] τις υποχρεώσεις των υπηκόων τρίτων χωρών [...] όπως καθορίζονται στο άρθρο 21 και στο άρθρο 23, τις συνέπειες της μη συμμόρφωσης σύμφωνα με [...] **το άρθρο 23β και το άρθρο 29 παράγραφος 3 στοιχείο ε)**, την ύπαρξη καταχώρισης του προσώπου με σκοπό την επιστροφή στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν και την αναγνώριση και εκτέλεση απόφασης επιστροφής που έχει εκδοθεί από άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με το άρθρο 9.
 - γ. συμβουλευτικές συνεδρίες σε θέματα επιστροφής και επανένταξης και σχετικά προγράμματα σύμφωνα με το άρθρο 46.
 - δ. τα διαδικαστικά τους δικαιώματα [...] σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό και την εθνική νομοθεσία, ιδίως το δικαίωμα νομικής συνδρομής και εκπροσώπησης σύμφωνα με το άρθρο 25.

2. Οι πληροφορίες που παρέχονται διατυπώνονται [...] σε γλώσσα την οποία κατανοεί ή [...] **τεκμαίρεται** ευλόγως ότι κατανοεί ο υπήκοος τρίτης χώρας [...]. **Οι** πληροφορίες [...] **μπορούν** να παρέχονται μέσω τυποποιημένων ενημερωτικών δελτίων, είτε [...] σε έντυπη είτε σε ηλεκτρονική [...] **μορφή, και, όποτε απαιτείται, προφορικά, με τη χρήση υπηρεσιών μετάφρασης και διερμηνείας.** Στην περίπτωση **ασυνόδευτων** ανηλίκων, οι πληροφορίες παρέχονται με τρόπο [...] κατάλληλο για την ηλικία τους και με τη συμμετοχή του [...] εκπροσώπου **ή του προσώπου που έχει διοριστεί για να συντρέχει τον ανήλικο** όπως αναφέρεται στο άρθρο 20 παράγραφος 2. [...]

Άρθρο 25

Νομική συνδρομή και εκπροσώπηση

1. Σε περίπτωση προσφυγής ή επανεξέτασης ενώπιον [...] **δικαστηρίου** σύμφωνα με το άρθρο 27, τα κράτη μέλη, κατόπιν αιτήματος του υπηκόου τρίτης χώρας, μεριμνούν **ώστε να του παρασχεθεί η αναγκαία** δωρεάν νομική συνδρομή και εκπροσώπηση [...].
2. **Οι αρμόδιες αρχές διασφαλίζουν ότι οι** ασυνόδευτοι ανήλικοι [...] **εκπροσωπούνται και λαμβάνουν συνδρομή κατά τρόπο ώστε να μπορούν να απολαύουν των δικαιωμάτων και να συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον παρόντα κανονισμό.**

3. [...]
4. Η δωρεάν νομική συνδρομή και εκπροσώπηση παρέχονται από νομικούς συμβούλους ή άλλα κατάλληλα ειδικευμένα πρόσωπα, [...] που διαθέτουν αποδοχή ή άδεια βάσει του εθνικού δικαίου [...] **να συντρέχουν ή να εκπροσωπούν τον υπήκοο τρίτης χώρας ή από μη κυβερνητικές οργανώσεις που είναι διαπιστευμένες βάσει του εθνικού δικαίου για την παροχή νομικών υπηρεσιών ή εκπροσώπησης προς υπηκόους τρίτων χωρών.**
5. Η παροχή δωρεάν νομικής συνδρομής και εκπροσώπησης στο πλαίσιο της διαδικασίας προσφυγής μπορεί να αποκλείεται από τα κράτη μέλη όταν:
 - α. ο υπήκοος τρίτης χώρας θεωρείται ότι διαθέτει επαρκείς πόρους για να εξασφαλίσει νομική συνδρομή και εκπροσώπηση ίδια δαπάνη·
 - β. θεωρείται ότι η προσφυγή δεν έχει πραγματική πιθανότητα επιτυχίας ή η άσκησή της είναι καταχρηστική·
 - γ. πρόκειται για προσφυγή ή επανεξέταση στον δεύτερο ή υψηλότερο βαθμό δικαιοδοσίας, όπως προβλέπεται βάσει του εθνικού δικαίου, περιλαμβανομένων νέων συζητήσεων στο ακροατήριο ή επανεξετάσεων της προσφυγής·
 - δ. ο υπήκοος τρίτης χώρας επικουρείται ή εκπροσωπείται από νομικό σύμβουλο.
6. Ο υπήκοος τρίτης χώρας που αιτείται δωρεάν νομική συνδρομή και εκπροσώπηση [...] **μπορεί να υποχρεωθεί να γνωστοποιήσει [...]** την οικονομική του κατάσταση.

7. [...] Τα κράτη μέλη μπορούν:
- α. να επιβάλουν χρηματικά ή χρονικά όρια στην παροχή δωρεάν νομικής συνδρομής και εκπροσώπησης, υπό την προϋπόθεση ότι τα όρια αυτά δεν είναι αυθαίρετα και δεν περιορίζουν αδικαιολόγητα την πρόσβαση σε δωρεάν νομική συνδρομή και εκπροσώπηση [...].
 - β. να απαιτήσουν την πλήρη ή μερική επιστροφή τυχόν εξόδων που πραγματοποιήθηκαν, σε περίπτωση που η οικονομική κατάσταση του υπηκόου τρίτης χώρας βελτιώθηκε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας επιστροφής ή εάν η απόφαση για την παροχή δωρεάν νομικής συνδρομής και εκπροσώπησης ελήφθη βάσει ψευδών πληροφοριών που παρασχέθηκαν από τον υπήκοο τρίτης χώρας.
 - γ. να προβλέψουν ότι, όσον αφορά τα τέλη και τα άλλα έξοδα και την επιστροφή χρηματικών ποσών, η μεταχείριση των υπηκόων τρίτων χωρών είναι ίση αλλά όχι ευνοϊκότερη από εκείνη που κατά γενικό κανόνα επιφυλάσσουν στους υπηκόους τους σε θέματα σχετικά με τη νομική συνδρομή.
8. Τα κράτη μέλη προβλέπουν συγκεκριμένους δικονομικούς κανόνες που διέπουν τον τρόπο υποβολής και επεξεργασίας των αιτήσεων χορήγησης δωρεάν νομικής συνδρομής και εκπροσώπησης *σε σχέση με προσφυγή ή επανεξέταση ενώπιον δικαστηρίου σύμφωνα με το άρθρο 27*, ή εφαρμόζουν τους κανόνες που ισχύουν για παρεμφερή εγχώρια αιτήματα, υπό τον όρο ότι οι κανόνες αυτοί δεν καθιστούν υπερβολικά δύσκολη ή αδύνατη την πρόσβαση σε δωρεάν νομική συνδρομή και εκπροσώπηση.

9. Όταν αρχή που δεν είναι [...] **δικαστήριο** λαμβάνει απόφαση να μην χορηγήσει δωρεάν νομική συνδρομή και εκπροσώπηση με την αιτιολογία ότι η προσφυγή θεωρείται πως δεν έχει πραγματική πιθανότητα επιτυχίας ή ότι η άσκησή της είναι καταχρηστική, ο αιτών έχει δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον [...] **δικαστηρίου** κατά της απόφασης αυτής. [...]
10. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν δωρεάν νομική συνδρομή και εκπροσώπηση στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

ΤΜΗΜΑ 2

ΜΕΣΑ ΕΝΝΟΜΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 26

Το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής

1. Στον ενδιαφερόμενο υπήκοο τρίτης χώρας παρέχεται δικαίωμα πραγματικής προσφυγής προκειμένου να προσβάλει τις αποφάσεις που αναφέρονται στο [...] *άρθρο 7 παράγραφος 1*, στο άρθρο 10 και στο άρθρο 12 παράγραφος 2 ενώπιον [...] *του δικαστηρίου* που είναι αρμόδιο [...] *σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο*.
2. Η πραγματική προσφυγή συνεπάγεται πλήρη [...] εξέταση τόσο των πραγματικών όσο και των νομικών ζητημάτων.
3. [...] *Όταν από τα στοιχεία της δικογραφίας που έχουν περιέλθει σε γνώση του δικαστηρίου το οποίο είναι αρμόδιο για την προσφυγή κατά της απόφασης επιστροφής ή της απόφασης με την οποία διατάσσεται η απομάκρυνση, όπως συμπληρώθηκαν ή διευκρινίστηκαν κατόπιν κατ' αντιμωλία διαδικασίας, προκύπτει ότι ενδέχεται να υπονομεύεται η αρχή της μη επαναπροώθησης, [...] ελέγχεται η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις που απορρέουν από την αρχή της μη επαναπροώθησης [...].*
4. *Η ακύρωση ή η ανάκληση μη ουσιώδους στοιχείου απόφασης επιστροφής δεν έχει ως αποτέλεσμα την ακύρωση ή την ανάκληση του υπολοίπου της σχετικής απόφασης.*

Προσφυγή ενώπιον [...] αρμόδιου δικαστηρίου

1. Για τον σκοπό της [...] **εφαρμογής του παρόντος κανονισμού**, [...] η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής ενώπιον [...] πρωτοβάθμιου **δικαστηρίου** δεν υπερβαίνει τις 14 ημέρες, **εκτός εάν στο εθνικό δίκαιο προβλέπεται μεγαλύτερη προθεσμία που δεν υπερβαίνει τις 30 ημέρες.**
2. **Η προθεσμία** [...] που αναφέρεται στην παράγραφο 1 υπολογίζεται από την ημερομηνία κατά την οποία οποιαδήποτε από τις αποφάσεις που αναφέρονται στο άρθρο [...] 7 **παράγραφος 1**, στο άρθρο 10 και στο άρθρο 12 παράγραφος 2, κοινοποιείται στον υπήκοο τρίτης χώρας, ή [...] **θεωρείται κοινοποιηθείσα δυνάμει** του εθνικού δικαίου [...].
3. Όταν μια απόφαση επιστροφής βασίζεται ή εκδίδεται στην ίδια πράξη με απόφαση απόρριψης ή τερματισμού της νόμιμης διαμονής, οι προθεσμίες για την άσκηση προσφυγής κατά της απόφασης επιστροφής μπορεί να είναι αυτές που προβλέπονται στο εθνικό δίκαιο για την άσκηση προσφυγής κατά απόφασης τερματισμού ή απόρριψης της νόμιμης διαμονής.
4. Σε περιπτώσεις όπου μαζί με απόφαση επιστροφής, όπως αναφέρεται στο άρθρο 7, έχει εκδοθεί απαγόρευση εισόδου **και/ή απόφαση με την οποία διατάσσεται η απομάκρυνση**, [...] **οι τελευταίες προσβάλλονται** μαζί με την απόφαση επιστροφής, ενώπιον του ίδιου [...] **δικαστηρίου** και στο πλαίσιο της ίδιας [...] διαδικασίας και με τις ίδιες προθεσμίες. Όταν απαγόρευση εισόδου **και/ή απόφαση με την οποία διατάσσεται η απομάκρυνση** εκδίδονται χωριστά από την απόφαση επιστροφής ή είναι οι μόνες αποφάσεις που πρόκειται να προσβληθούν, μπορούν να προσβληθούν χωριστά από την απόφαση επιστροφής. [...]

[...]

Άρθρο 28

Ανασταλτικό αποτέλεσμα

1. **Πριν από** την εκτέλεση των αποφάσεων που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 7 [...] και το άρθρο 12 παράγραφος 2, **τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η απομάκρυνση μπορεί να ανασταλεί [...]** κατόπιν αιτήματος ή αυτεπαγγέλτως, κατά τη διάρκεια της προθεσμίας προς άσκηση προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 27, ή εν αναμονή της έκβασης της προσφυγής, από το αρμόδιο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, εκτός εάν το εθνικό δίκαιο προβλέπει ήδη διατάξεις σύμφωνα με τις οποίες τα ένδικα μέσα σε πρώτο βαθμό έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα. Τα κράτη μέλη μπορούν, σε πλήρη σεβασμό του [...] άρθρου [...] 47 του Χάρτη, να καθορίζουν αν η αναστολή χορηγείται κατόπιν αιτήματος ή αυτεπαγγέλτως.
2. [...]

3. Όταν ασκείται νέα προσφυγή κατά πρώτης ή μεταγενέστερης απόφασης επί προσφυγής, **η απομάκρυνση** [...] δεν αναστέλλεται, εκτός εάν ο υπήκοος τρίτης χώρας αιτηθεί αναστολή και [...] **το αρμόδιο δικαστήριο** αποφασίσει να την χορηγήσει, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις ειδικές περιστάσεις της συγκεκριμένης περίπτωσης. **Αυτό ισχύει με την επιφύλαξη των διατάξεων του εθνικού δικαίου.**

[...]

Κεφάλαιο V

[...] ΚΡΑΤΗΣΗ

Άρθρο 29

Λόγοι κράτησης

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να θέτουν υπό κράτηση υπήκοο τρίτης χώρας δυνάμει του παρόντος κανονισμού βάσει ατομικής αξιολόγησης κάθε περίπτωσης και μόνον εφόσον η κράτηση είναι αναλογική.
2. Τα κράτη μέλη μπορούν να θέτουν υπό κράτηση υπήκοο τρίτης χώρας μόνο για τον σκοπό της **επιστροφής, περιλαμβανομένης της προετοιμασίας της επιστροφής, της επανεισδοχής και [...]** της απομάκρυνσης.
3. Υπήκοος τρίτης χώρας μπορεί να τεθεί υπό κράτηση μόνο για έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους λόγους κράτησης:
 - α. κίνδυνος διαφυγής που προσδιορίζεται σύμφωνα με το άρθρο [...] **21α**·
 - β. ο υπήκοος τρίτης χώρας αποφεύγει ή παρεμποδίζει την **επανεισδοχή**, την προετοιμασία της επιστροφής, ή [...] την απομάκρυνση·
 - γ. ο υπήκοος τρίτης χώρας συνιστά κίνδυνο για την ασφάλεια σύμφωνα με το άρθρο 16·
 - δ. για να εξυπηρετηθούν σκοποί εξακρίβωσης ή επαλήθευσης της ταυτότητας ή της ιθαγένειάς του·
 - ε. μη συμμόρφωση με τις [...] **υποχρεώσεις δυνάμει του άρθρου [...] 21 παράγραφος 2, στοιχεία α) έως γ), ε), στ-α) και θ) έως ια-α), συμπεριλαμβανομένης της μη συνεργασίας για την απόκτηση ταξιδιωτικών εγγράφων**·
 - στ. **άλλοι συναφείς λόγοι σχετιζόμενοι με την επιστροφή, όπως προβλέπονται στο εθνικό δίκαιο, για τη διασφάλιση αποτελεσματικών διαδικασιών επιστροφής, οι οποίοι είναι αναγκαίοι και αναλογικοί.**

4. [...]
5. Η κράτηση διατάσσεται από τις διοικητικές ή δικαστικές αρχές. Η κράτηση διατάσσεται με γραπτή απόφαση στην οποία αναφέρονται οι πραγματικοί και νομικοί λόγοι στους οποίους βασίζεται, καθώς και πληροφορίες σχετικά με τα διαθέσιμα μέσα έννομης προστασίας. Η απόφαση [...] **κοινοποιείται προφορικώς ή γραπτώς** στον υπήκοο τρίτης χώρας σε γλώσσα την οποία ο υπήκοος τρίτης χώρας κατανοεί ή θεωρείται ευλόγως ότι κατανοεί, **μεταξύ άλλων με τη χρήση υπηρεσιών διερμηνείας ή μετάφρασης**.
6. Κατά τη θέση του υπηκόου τρίτης χώρας υπό κράτηση σύμφωνα με την παράγραφο 2, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη [...] **εάν** ο υπήκοος τρίτης χώρας [...] είναι ευάλωτο πρόσωπο.

Άρθρο 30

[...]

[...]

Άρθρο 31

[...]

Περίοδος κράτησης

1. Η κράτηση διαρκεί για όσο το δυνατόν μικρότερη χρονική περίοδο και για όσο διάστημα συντρέχουν [...] **οι λόγοι** του άρθρου 29 και η κράτηση είναι αναγκαία για να διασφαλιστεί η επιτυχής απομάκρυνση.
2. Όταν διαφαίνεται ότι δεν συντρέχουν πλέον οι [...] **λόγοι** του άρθρου 29, [...] ο υπήκοος τρίτης χώρας **απολύεται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό**. Η απόλυση αυτή δεν αποκλείει την εφαρμογή μέτρων [...] σύμφωνα με τα [...] **άρθρα 23-23γ**.
3. Η κράτηση δεν υπερβαίνει τους 12 μήνες σε [...] κράτος μέλος. [...] Όταν η διαδικασία επιστροφής είναι πιθανό να διαρκέσει περισσότερο λόγω έλλειψης συνεργασίας από την πλευρά του ενδιαφερόμενου υπηκόου τρίτης χώρας ή λόγω καθυστερήσεων στην απόκτηση των απαραίτητων εγγράφων από τρίτες χώρες, **η κράτηση μπορεί να διαρκέσει μεγαλύτερο χρονικό διάστημα χωρίς όμως να υπερβεί τους 24 μήνες σε κράτος μέλος**.
Όταν ο υπήκοος τρίτης χώρας έχει μετακινηθεί σε άλλο κράτος μέλος και η συμπεριφορά του συνιστά λόγο κράτησης όπως αναφέρεται στο άρθρο 29 παράγραφος 3, εφαρμόζεται νέα περίοδος κράτησης.

3α. Η κράτηση μπορεί, μετά τη λήξη της μέγιστης περιόδου κράτησης των 24 μηνών σύμφωνα με την παράγραφο 3, να εφαρμοστεί για πρόσθετες περιόδους έως 6 μηνών, όποτε υπάρχει κίνδυνος διαφυγής και όταν έχει προκύψει εύλογη προοπτική απομάκρυνσης λόγω μίας ή περισσότερων από τις ακόλουθες μεταβολές των περιστάσεων:

- α. υπάρχουν νέες σημαντικές πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα του υπηκόου τρίτης χώρας·*
- β. το ταξιδιωτικό έγγραφο έχει αποκτηθεί ή μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι έχει αποκτηθεί λόγω μεταβολής των περιστάσεων·*
- γ. η συνεργασία με την τρίτη χώρα έχει βελτιωθεί.*

Κατά την κράτηση υπηκόου τρίτης χώρας σύμφωνα με το παρόν εδάφιο, το κράτος μέλος δίνει προτεραιότητα στην περίπτωση αυτή, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η κράτηση διαρκεί όσο το δυνατόν μικρότερο χρονικό διάστημα.

- 4. Η λήξη [...] των μέγιστων περιόδων κράτησης σύμφωνα με την παράγραφο 3 και την παράγραφο 3α δεν αποκλείει την εφαρμογή μέτρων σύμφωνα με τα άρθρα [...] 23-23γ.*
- 5. Όταν υπήκοος τρίτης χώρας συνεργάζεται για την επιστροφή του κατά τη διάρκεια της κράτησης, η οικειοθελής επιστροφή του εν λόγω υπηκόου τρίτης χώρας οργανώνεται, όπου αρμόζει, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Η κράτηση μπορεί, κατά περίπτωση, να διαρκέσει έως την αναχώρηση, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική επιστροφή σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 3α.*

Επανεξέταση των διαταγών κράτησης

1. **Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η** κράτηση [...] **επανεξετάζεται** [...] τουλάχιστον ανά [...] **εξάμηνο**, είτε κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερόμενου υπηκόου τρίτης χώρας είτε αυτεπαγγέλτως.
2. **Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η** κράτηση ασυνόδευτων ανηλίκων [...] **επανεξετάζεται** [...] τουλάχιστον ανά τρίμηνο, **είτε κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερόμενου υπηκόου τρίτης χώρας είτε αυτεπαγγέλτως**.
3. Στις περιπτώσεις που οι διοικητικές αρχές έχουν εκδώσει διαταγή κράτησης, ή έχουν παρατείνει την ισχύ της, τα κράτη μέλη [...]:
 - α. [...] **προβλέπουν** τη διενέργεια δικαστικού ελέγχου της νομιμότητας της κράτησης **και η σχετική απόφαση [...]** λαμβάνεται το συντομότερο δυνατόν εντός προθεσμίας που ορίζεται στο εθνικό δίκαιο υπολογιζόμενης από την αρχή της κράτησης [...]: ή
 - β. **παρέχουν** στον ενδιαφερόμενο υπήκοο τρίτης χώρας [...] το δικαίωμα να κινήσει διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας η νομιμότητα της κράτησης [...] **τίθεται** σε δικαστικό έλεγχο [...], **και η σχετική απόφαση [...]** λαμβάνεται το συντομότερο δυνατόν **εντός προθεσμίας που ορίζεται στο εθνικό δίκαιο** υπολογιζόμενης από την έναρξη της σχετικής διαδικασίας[...]. Στις περιπτώσεις αυτές, τα κράτη μέλη ενημερώνουν αμέσως, κατά την έναρξη της κράτησης, τους ενδιαφερόμενους υπηκόους τρίτων χωρών σχετικά με τη δυνατότητα κίνησης τέτοιας διαδικασίας.

Συνθήκες κράτησης

1. Η κράτηση λαμβάνει *εν γένει* χώρα [...] σε ειδικές εγκαταστάσεις, μεταξύ άλλων και στα ειδικά παραρτήματα άλλων εγκαταστάσεων. Σε περίπτωση που ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να εξασφαλίσει την κράτηση σε τέτοιες εγκαταστάσεις και είναι υποχρεωμένο να χρησιμοποιεί σωφρονιστικό κατάστημα, οι υπήκοοι τρίτων χωρών κρατούνται, ***εφόσον είναι δυνατόν***, χωριστά από τους κρατούμενους του κοινού δικαίου.
2. Οι υπό κράτηση υπήκοοι τρίτων χωρών έχουν πρόσβαση σε υπαίθριο χώρο. ***Η πρόσβαση σε υπαίθριο χώρο μπορεί να περιορίζεται για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, εάν αυτό είναι αναγκαίο και αναλογικό για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας των εγκαταστάσεων κράτησης.***
3. Επιτρέπεται στους υπό κράτηση υπηκόους τρίτων χωρών, κατόπιν αιτήματος, να έρχονται, εν ευθέτω χρόνω, σε επαφή με τους νόμιμους εκπροσώπους τους, τα μέλη της οικογένειάς τους και τις αρμόδιες προξενικές αρχές.
4. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται [...] στις ειδικές ανάγκες των υπό κράτηση ευάλωτων ατόμων. Στους υπό κράτηση υπηκόους τρίτων χωρών παρέχονται επείγουσα υγειονομική περίθαλψη και η απαραίτητη θεραπευτική αγωγή.
5. Οι νόμιμοι εκπρόσωποι, τα μέλη της οικογένειας, οι αρμόδιες προξενικές αρχές και οι σχετικές και αρμόδιες εθνικές, διεθνείς και μη κυβερνητικές οργανώσεις και φορείς έχουν τη δυνατότητα, ***κατόπιν αιτήματος του υπηκόου τρίτης χώρας***, να επισκέπτονται οποιαδήποτε εγκατάσταση κράτησης και να επικοινωνούν με τους υπηκόους τρίτων χωρών και να τους επισκέπτονται υπό συνθήκες που σέβονται την ιδιωτικότητα. Οι επισκέψεις αυτές μπορούν να υπόκεινται σε έγκριση ***και άλλους κατάλληλους όρους, συμπεριλαμβανομένης της προηγούμενης έκδοσης κατάλληλης εξουσιοδότησης ασφαλείας από αρμόδια αρχή σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν περιορισμούς στην πρόσβαση αυτή δυνάμει του εθνικού δικαίου, εφόσον οι περιορισμοί αυτοί είναι αντικειμενικά αναγκαίοι για την ασφάλεια, τη δημόσια τάξη ή τη διοικητική διαχείριση της εγκατάστασης.***

6. Στους υπηκόους τρίτων χωρών που τελούν υπό κράτηση παρέχονται [...] πληροφορίες που εξηγούν τους κανόνες που εφαρμόζονται στην εγκατάσταση και αναφέρουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους[...] σε γλώσσα **την οποία οι υπήκοοι τρίτης χώρας κατανοούν ή θεωρείται ευλόγως ότι κατανοούν**. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν στοιχεία σχετικά με το δικαίωμά τους, κατά το εθνικό δίκαιο, να έρχονται σε επαφή με τα πρόσωπα και τους φορείς που αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 5.

Άρθρο 35

Συνθήκες κράτησης ασυνόδευτων ανηλίκων και οικογενειών με ανηλίκους

1. Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι και οι οικογένειες με ανηλίκους τίθενται υπό κράτηση μόνο ως έσχατη λύση και για το ελάχιστο απαιτούμενο χρονικό διάστημα, λαμβανομένου υπόψη του υπέρτερου συμφέροντος του παιδιού.
2. [...] Στους ασυνόδευτους ανηλίκους [...] **και στις οικογένειες με ανηλίκους** παρέχεται, **κατά τη διάρκεια της περιόδου κράτησης**, χωριστό κατάλυμα που εγγυάται επαρκή προστασία της ιδιωτικότητας. Το προσωπικό είναι κατάλληλα εκπαιδευμένο και οι εγκαταστάσεις είναι προσαρμοσμένες ώστε να λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες των [...] **ανηλίκων** και της [...] **ηλικίας** τους.
3. Οι υπό κράτηση ανήλικοι έχουν τη δυνατότητα να ασχολούνται με δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου, όπως δραστηριότητες παιχνιδιού και ψυχαγωγικές δραστηριότητες που αρμόζουν στην ηλικία τους, και έχουν πρόσβαση στην εκπαίδευση **ή σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες**, στην πλέον κατάλληλη μορφή ανάλογα με τη διάρκεια της κράτησής τους.

Κεφάλαιο VI

ΕΠΑΝΕΙΣΔΟΧΗ

Άρθρο 36

Επανείσοδοχή [...]

1. [...] **Μετά την έκδοση** απόφασης επιστροφής [...], οι αρμόδιες αρχές, **κατά περίπτωση**, με την υποστήριξη του Frontex όποτε [...] **συντρέχει λόγος**, [...] δρομολογούν [...] την επανείσοδοχή, **ιδίως όταν είναι αναγκαίο για την εξακρίβωση ή την επαλήθευση της ταυτότητας ή της ιθαγένειας του οικείου ατόμου ή για την απόκτηση ταξιδιωτικών εγγράφων που του επιτρέπουν να επιστρέψει**[...].
2. [...]
3. [...] Κατά περίπτωση, χρησιμοποιείται το ευρωπαϊκό ταξιδιωτικό έγγραφο για την επιστροφή, σύμφωνα με την εφαρμοστέα πράξη επανείσοδής και τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/1953³⁰.

³⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1953 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με τη θέσπιση ενός ευρωπαϊκού ταξιδιωτικού εγγράφου για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών και για την κατάργηση της σύστασης του Συμβουλίου της 30ής Νοεμβρίου 1994 (ΕΕ L 311 της 17.11.2016, σ. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/1953/oj>).

4. [...]
5. [...]
6. [...]
7. Η επανεισδοχή [...] σε τρίτες χώρες υποστηρίζεται από ειδικούς αξιωματικούς-συνδέσμους της Ένωσης για θέματα επιστροφής, οι οποίοι λαμβάνουν χρηματοδότηση από την Ένωση. Οι εν λόγω αξιωματικοί-σύνδεσμοι αποτελούν μέρος της δομής των αντιπροσωπειών της Ένωσης και συνεργάζονται στενά με την Επιτροπή για την επίτευξη των σχετικών προτεραιοτήτων πολιτικής της Ένωσης.

8. *Για την παρακολούθηση της συνεργασίας με τρίτες χώρες όσον αφορά την επανεισδοχή, η Επιτροπή μπορεί κάθε 12 μήνες να ζητεί να κοινοποιούνται στον Frontex τα ακόλουθα δεδομένα, όσον αφορά συναφείς τρίτες χώρες:*
- α. αριθμός των αιτήσεων επιβεβαίωσης υπηκοότητας και αριθμός των θετικών και αρνητικών απαντήσεων που ελήφθησαν σχετικά με αιτήσεις επιβεβαίωσης υπηκοότητας·*
 - β. αριθμός αιτήσεων για την έκδοση ταξιδιωτικών εγγράφων, αριθμός ταξιδιωτικών εγγράφων που εκδόθηκαν από τις αρχές της τρίτης χώρας και αριθμός αρνητικών απαντήσεων σχετικά με την αίτηση ταξιδιωτικών εγγράφων·*
9. *Ο Frontex παρέχει στην Επιτροπή πρόσβαση στα δεδομένα που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο.*
- Τα δεδομένα που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β), ομαδοποιημένα ανά κράτος μέλος, μπορούν να κοινοποιούνται σε τρίτες χώρες προκειμένου να παρακολουθείται η εκπλήρωση των υποχρεώσεων περί επανεισδοχής και η συμμόρφωση με αυτές, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο των ενωσιακών πράξεων επανεισδοχής.*
10. *Τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να υποβάλλουν τα ζητούμενα δεδομένα, όταν αυτά δεν είναι διαθέσιμα.*

Άρθρο 37

[...]

Κεφάλαιο VII

ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Άρθρο 38

Ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ κρατών μελών

1. Τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν όλα τα κατάλληλα μέσα συνεργασίας και ανταλλαγής πληροφοριών για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.
2. Η ανταλλαγή πληροφοριών πραγματοποιείται κατόπιν αιτήματος κράτους μέλους και είναι δυνατή μόνο μεταξύ των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών.
3. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν αμοιβαία, *κατόπιν αιτήματος*, [...] *διαθέσιμες* πληροφορίες σχετικά με πρόσωπο που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού για τους σκοπούς της διεξαγωγής της διαδικασίας επιστροφής [...] και της παροχής βοήθειας για την *επιστροφή και την* επανένταξη.
4. Όταν οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 3 μπορούν να ανταλλαγούν μέσω των συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ που αναφέρονται στο άρθρο 4 σημείο 15) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/818 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³¹ ή μέσω συμπληρωματικών πληροφοριών σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1860, οι εν λόγω πληροφορίες ανταλλάσσονται, *κατά γενικό κανόνα*, μόνο με τα εν λόγω μέσα.

³¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/818 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2019, για τη θέσπιση πλαισίου διαλειτουργικότητας μεταξύ των συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ για αστυνομική και δικαστική συνεργασία, άσυλο και μετανάστευση και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2018/1726, (ΕΕ) 2018/1862 και (ΕΕ) 2019/816 (ΕΕ L 135, 22.5.2019, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/818/oj>).

5. Το [...] *αίτημα παροχής πληροφοριών* [...] *περιλαμβάνει* τους λόγους στους οποίους βασίζεται.
6. Στις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 3 [...] *μπορούν να περιλαμβάνονται* ειδικότερα:
- α. πληροφορίες που απαιτούνται για την εξακρίβωση της ταυτότητας του υπηκόου τρίτης χώρας και, κατά περίπτωση, της ταυτότητας των μελών της οικογένειάς του, των συγγενών του και τυχόν άλλων οικογενειακών δεσμών[...].
 - β. πληροφορίες σχετικά με τα βιομετρικά δεδομένα που έχουν ληφθεί από τον υπήκοο τρίτης χώρας σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1358 [...].
 - γ. πληροφορίες σχετικά με την υπηκοότητα και [...] *τυχόν ταξιδιωτικό/-ά έγγραφο/-α* του υπηκόου τρίτης χώρας [...].
 - δ. πληροφορίες σχετικά με τους τόπους διαμονής του υπηκόου τρίτης χώρας, τα δρομολόγια που ακολούθησε, τις γλώσσες που ομιλεί και τα στοιχεία επικοινωνίας (διεύθυνση/-εις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και αριθμός/-οί τηλεφώνου).
 - ε. πληροφορίες σχετικά *με τυχόν καθεστώς διαμονής ή άδειες που παρέχουν δικαίωμα διαμονής, συμπεριλαμβανομένων των εγγράφων διαμονής ή των θεωρήσεων, συμπεριλαμβανομένων τυχόν αιτήσεων ή παρατάσεων*, που έχουν εκδοθεί από κράτος μέλος ή από τρίτη χώρα.

- στ. πληροφορίες σχετικά με την επιχείρηση επιστροφής του υπηκόου τρίτης χώρας [...].
- ζ. πληροφορίες σχετικά με την **επιστροφή και, κατά περίπτωση**, την επανένταξη του υπηκόου τρίτης χώρας [...].
- η. οι λόγοι τυχόν απόφασης επιστροφής που έχει ληφθεί σχετικά με τον υπήκοο τρίτης χώρας.
- η-α. πληροφορίες σχετικά με τη συμμόρφωση του υπηκόου τρίτης χώρας με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τα άρθρα 21 και 23.**
- θ. πληροφορίες σχετικά με το αν ο υπήκοος τρίτης χώρας τέθηκε υπό κράτηση ή αν εφαρμόστηκαν εναλλακτικές λύσεις αντί της κράτησης.
- ι. πληροφορίες σχετικά με το ποινικό μητρώο του υπηκόου τρίτης χώρας ή σχετικά με το αν αυτός συνιστά απειλή για τη δημόσια τάξη, τη δημόσια ασφάλεια ή την εθνική ασφάλεια.
- ια. πληροφορίες σχετικά με την ευαλωτότητα, την υγεία και τις ιατρικές ανάγκες του υπηκόου τρίτης χώρας.

7. Το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση υποχρεούται να απαντήσει το συντομότερο δυνατόν και το αργότερο εντός [...] **δύο** εβδομάδων.
8. Οι πληροφορίες που ανταλλάσσονται μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνο για τους σκοπούς που προβλέπονται στην παράγραφο 3. Σε κάθε κράτος μέλος, οι πληροφορίες αυτές μπορούν, ανάλογα με το είδος τους και τις εξουσίες της αποδέκτριας αρχής, να κοινοποιούνται μόνο σε αρχές, δικαστικές ή άλλες, που είναι επιφορτισμένες με τη διαδικασία επιστροφής, την επανεισδοχή [...] ή την παροχή βοήθειας για την επανένταξη.
9. ***Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν μεταξύ τους, κατόπιν αιτήματος, τα πρωτότυπα ταξιδιωτικά έγγραφα υπηκόου τρίτης χώρας, όταν το ταξιδιωτικό έγγραφο είναι αναγκαίο για τη διασφάλιση της επιστροφής.***

Άρθρο 39

Διαβίβαση δεδομένων σε τρίτες χώρες σχετικά με υπηκόους τρίτων χωρών με σκοπό την επιστροφή, την επανεισδοχή και την επανένταξη

1. Με την επιφύλαξη των άρθρων 40 και 41, τα δεδομένα που αναφέρονται στο άρθρο 38 παράγραφος 6 στοιχεία α) έως η) ***και στοιχείο ια)*** μπορούν να υποβάλλονται σε επεξεργασία και να διαβιβάζονται από αρμόδια αρχή και, κατά περίπτωση, από τον Frontex σε αρμόδια αρχή τρίτης χώρας [...] ***ή σε τρίτους [...] αρμόδιους για την παροχή βοήθειας για την επανένταξη ή για άλλα καθήκοντα που σχετίζονται με την υλοποίηση της επιστροφής, για παράδειγμα, σε αεροπορικές εταιρείες ή σε παρόχους ιατρικών υπηρεσιών, και εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για τους σκοπούς της [...] επιστροφής, της επανεισδοχής, και της επανένταξης [...].***

2. [...]
3. Τα κράτη μέλη που διαβιβάζουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με την παράγραφο 1 ή 2 και ο Frontex διασφαλίζουν ότι οι εν λόγω διαβιβάσεις συμμορφώνονται με το κεφάλαιο V του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 και το κεφάλαιο V του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725, αντίστοιχα.
4. Όταν πραγματοποιείται διαβίβαση σύμφωνα με την παράγραφο 1 [...], η εν λόγω διαβίβαση τεκμηριώνεται και η τεκμηρίωση τίθεται, κατόπιν αιτήματος, στη διάθεση της αρμόδιας εποπτικής αρχής που έχει συσταθεί σύμφωνα με το άρθρο 51 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 και το άρθρο 52 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725, συμπεριλαμβανομένων της ημερομηνίας και της ώρας της διαβίβασης και των πληροφοριών σχετικά με την παραλήπτρια αρμόδια αρχή της τρίτης χώρας.

Διαβίβαση δεδομένων σε τρίτες χώρες σχετικά με ποινικές καταδίκες υπηκόων τρίτων χωρών για τους σκοπούς της επιστροφής, της επανεισδοχής και της επανένταξης

1. Δεδομένα που αφορούν μία ή [...] **περισσότερες** ποινικές καταδίκες υπηκόου τρίτης χώρας μπορούν να υποβάλλονται σε επεξεργασία και να διαβιβάζονται σε μεμονωμένες περιπτώσεις από αρμόδια αρχή και, κατά περίπτωση, από τον Frontex, σε αρμόδια αρχή τρίτης χώρας **ή σε τρίτους αρμόδιους για την παροχή βοήθειας για την επανένταξη ή για άλλα καθήκοντα που σχετίζονται με την υλοποίηση της επιστροφής** εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α. ο υπήκοος τρίτης χώρας του οποίου τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα διαβιβάζονται έχει καταδικαστεί κατά τα προηγούμενα 25 έτη για τρομοκρατικό έγκλημα ή κατά τα προηγούμενα 15 έτη για οποιαδήποτε άλλη αξιόποινη πράξη που περιλαμβάνεται στο παράρτημα του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1240 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³², [...] **ή έχει διαπράξει αδίκημα που επισύρει στερητική της ελευθερίας ποινή** ελάχιστης διάρκειας τουλάχιστον [...] **ενός έτους** σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους καταδίκης·
 - β. η διαβίβαση δεδομένων είναι απαραίτητη για τους σκοπούς της [...] **επιστροφής**, της επανεισδοχής [...], **και της επανένταξης**·
 - γ. [...]

³² Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1240 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Σεπτεμβρίου 2018, για τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφοριών και Αδειοδότησης Ταξιδιού (ETIAS) καθώς και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1077/2011, (ΕΕ) αριθ. 515/2014, (ΕΕ) 2016/399, (ΕΕ) 2016/1624 και (ΕΕ) 2017/2226 (ΕΕ L 236 της 19.9.2018, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj>).

- δ. [...] η αρμόδια αρχή και, κατά περίπτωση, ο Frontex, έχουν [...] *εξακριβώσει* ότι η διαβίβαση δεδομένων δεν ενέχει τον κίνδυνο παραβίασης της αρχής της μη επαναπροώθησης·
- ε. [...] η αρμόδια αρχή και, κατά περίπτωση, ο Frontex, έχουν [...] *εξακριβώσει* ότι η διαβίβαση δεδομένων δεν ενέχει τον κίνδυνο παραβίασης του άρθρου 50 του Χάρτη.

2. [...]

3. Τα κράτη μέλη που διαβιβάζουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με την παράγραφο 1 ή 2 και ο Frontex διασφαλίζουν ότι οι εν λόγω διαβιβάσεις συμμορφώνονται με το κεφάλαιο V του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 και το κεφάλαιο V του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725, αντίστοιχα.
4. Όταν πραγματοποιείται διαβίβαση σύμφωνα με την παράγραφο 1 [...], η εν λόγω διαβίβαση τεκμηριώνεται και η τεκμηρίωση τίθεται, κατόπιν αιτήματος, στη διάθεση της αρμόδιας εποπτικής αρχής που έχει συσταθεί σύμφωνα με το άρθρο 51 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 και το άρθρο 52 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725 και περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την ημερομηνία και την ώρα της διαβίβασης, τις πληροφορίες σχετικά με την παραλήπτρια αρμόδια αρχή της τρίτης χώρας, την αιτιολόγηση βάσει της οποίας η διαβίβαση συμμορφώνεται με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην παράγραφο 1 [...] και τα διαβιβαζόμενα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

Άρθρο 41

Διαβίβαση δεδομένων υγείας υπηκόων τρίτων χωρών σε τρίτες χώρες για τους σκοπούς της διεξαγωγής της επιχείρησης επιστροφής και της επανένταξης

1. Δεδομένα σχετικά με την ιατρική βοήθεια που πρέπει να παρέχεται σε υπηκόους τρίτων χωρών κατά τη διάρκεια επιχείρησης επιστροφής μπορούν να υποβάλλονται σε επεξεργασία και να διαβιβάζονται σε μεμονωμένες περιπτώσεις από αρμόδια αρχή και, κατά περίπτωση, από τον Frontex, σε αρμόδια αρχή τρίτης χώρας **ή σε τρίτους αρμόδιους για την παροχή βοήθειας για την επανένταξη ή για άλλα καθήκοντα που σχετίζονται με την υλοποίηση της επιστροφής, για παράδειγμα, σε παρόχους ιατρικών υπηρεσιών**, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α. η διαβίβαση δεδομένων είναι απαραίτητη για τους σκοπούς της διεξαγωγής της επιχείρησης επιστροφής:

[...]

2. Δεδομένα που αφορούν την υγεία **και τις ιατρικές ανάγκες** υπηκόων τρίτων χωρών μπορούν να υποβάλλονται σε επεξεργασία και να διαβιβάζονται σε μεμονωμένες περιπτώσεις από αρμόδια αρχή και, κατά περίπτωση, από τον Frontex, σε τρίτο φορέα αρμόδιο για την παροχή βοήθειας για την επανένταξη **ή για άλλα καθήκοντα που σχετίζονται με την υλοποίηση της επιστροφής**, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α. η διαβίβαση δεδομένων είναι απαραίτητη για τους σκοπούς της παροχής βοήθειας για την επανένταξης που αναφέρεται στο άρθρο 46, η οποία είναι προσαρμοσμένη στις ιατρικές ανάγκες του υπηκόου τρίτης χώρας
 - β. ο υπήκοος τρίτης χώρας του οποίου τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα διαβιβάζονται [...] έχει συναινέσει στην εν λόγω διαβίβαση.
3. Τα κράτη μέλη που διαβιβάζουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με την παράγραφο 1 ή 2 και ο Frontex διασφαλίζουν ότι οι εν λόγω διαβιβάσεις συμμορφώνονται με το κεφάλαιο V του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 και το κεφάλαιο V του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725, αντίστοιχα.
4. Όταν πραγματοποιείται διαβίβαση σύμφωνα με την παράγραφο 1 ή 2, η εν λόγω διαβίβαση τεκμηριώνεται και η τεκμηρίωση τίθεται, κατόπιν αιτήματος, στη διάθεση της αρμόδιας εποπτικής αρχής που έχει συσταθεί σύμφωνα με το άρθρο 51 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 και το άρθρο 52 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725 και περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την ημερομηνία και την ώρα της διαβίβασης, τις πληροφορίες σχετικά με την παραλήπτρια αρμόδια αρχή της τρίτης χώρας, την αιτιολόγηση βάσει της οποίας η διαβίβαση συμμορφώνεται με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην παράγραφο 1 ή 2 και τα διαβιβαζόμενα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

Κεφάλαιο VIII

ΚΟΙΝΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ

Άρθρο 42

Συνιστώσες ενός κοινού συστήματος για τις επιστροφές

1. Σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, ένα κοινό σύστημα για τις επιστροφές αποτελείται από:
 - α. κοινή διαδικασία για την επιστροφή υπηκόων τρίτων χωρών χωρίς δικαίωμα παραμονής στο [...] *έδαφος των κρατών μελών*
 - β. σύστημα αναγνώρισης και εκτέλεσης των αποφάσεων επιστροφής μεταξύ των κρατών μελών
 - γ. [...]
 - δ. ψηφιακά συστήματα για τη διαχείριση της επιστροφής[...] και της επανένταξης υπηκόων τρίτων χωρών
 - ε. συνεργασία μεταξύ κρατών μελών
 - ε-α. επαρκές επίπεδο ικανότητας κράτησης, όπως καθορίζεται από το κράτος μέλος, λαμβανομένων υπόψη των πραγματικών αναγκών*
 - στ. *χρηματοδοτική στήριξη από την Ένωση και επιχειρησιακή στήριξη από τα όργανα, υπηρεσίες και οργανισμούς της Ένωσης [...] σύμφωνα με τις αντίστοιχες εντολές τους.*

2. Η Ένωση και τα κράτη μέλη προσδιορίζουν κοινές προτεραιότητες στον τομέα της επιστροφής [...] και της επανένταξης και διασφαλίζουν την αναγκαία συνέχεια, λαμβάνοντας υπόψη την ευρωπαϊκή στρατηγική για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης που εγκρίθηκε σύμφωνα με το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351, την εφαρμογή της διαδικασίας επιστροφής στα σύνορα σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) [...] **2024/1349**, την αξιολόγηση του επιπέδου συνεργασίας τρίτων χωρών με τα κράτη μέλη για την επανεισδοχή σύμφωνα με το άρθρο 25α του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 810/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³³ και τις πράξεις της Ένωσης για την επανεισδοχή και κάθε άλλη πράξη της Ένωσης που αφορά τη συνεργασία στον τομέα της επανεισδοχής.
3. Η Ένωση και τα κράτη μέλη διασφαλίζουν την καλόπιστη συνεργασία και τον στενό συντονισμό μεταξύ των αρμόδιων αρχών και μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών, καθώς και τη συνέργεια μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών συνιστωσών[...].

Άρθρο 43

Αρμόδιες αρχές [...]

1. Κάθε κράτος μέλος ορίζει, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, τις αρμόδιες αρχές που είναι υπεύθυνες για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον παρόντα κανονισμό.

[...]

³³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 810/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, για τη θέσπιση κοινοτικού κώδικα θεωρήσεων (κώδικας θεωρήσεων)(ΕΕ L 243, της 15.9.2009, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/810/oj>).

[...]

Άρθρο 44

Συνεργασία μεταξύ κρατών μελών

1. Η συνεργασία και η συνδρομή μεταξύ των αρμόδιων αρχών που ορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 43 πραγματοποιούνται, **κατά γενικό κανόνα**:
 - α. προκειμένου να επιτραπεί η διέλευση μέσω του εδάφους τους, ώστε να καταστεί δυνατή η συμμόρφωση με απόφαση επιστροφής άλλου κράτους μέλους ή η απόκτηση ταξιδιωτικών εγγράφων·
 - β. για την παροχή υλικοτεχνικής [...] ή άλλης υλικής βοήθειας ή βοήθειας σε είδος **σε σχέση με τη διέλευση μέσω του εδάφους τους σύμφωνα με το στοιχείο α)**·
 - γ. [...] **για τη διευκόλυνση της μεταφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 8 παράγραφος 1 στοιχείο β)**·
 - δ. [...] **για τη στήριξη της αναχώρησης υπηκόου τρίτης χώρας προς το κράτος μέλος στο οποίο έχει δικαίωμα διαμονής σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 3.**

[...]

2. *Η συνεργασία και η συνδρομή μεταξύ των αρμόδιων αρχών που ορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 43 μπορούν να πραγματοποιούνται, μεταξύ άλλων:*
 - α. *για την καθοδήγηση ή υποστήριξη του πολιτικού διαλόγου και των ανταλλαγών με τις αρχές τρίτων χωρών με σκοπό τη διευκόλυνση της επανεισδοχής·*
 - β. *για την επικοινωνία με τις αρμόδιες αρχές τρίτων χωρών με σκοπό την επαλήθευση της ταυτότητας υπηκόων τρίτων χωρών και την απόκτηση έγκυρου ταξιδιωτικού εγγράφου·*
 - γ. *για την οργάνωση, εξ ονόματος του αιτούντος κράτους μέλους, των πρακτικών ρυθμίσεων για την εκτέλεση της επιστροφής·*

Άρθρο 45

Υποστήριξη από τον Frontex

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να ζητούν να επικουρούνται οι αρμόδιες αρχές τους από εμπειρογνώμονες που αποστέλλονται ή υποστηρίζονται από τον Frontex, συμπεριλαμβανομένων αξιωματικών-συνδέσμων επιστροφής και άλλων αξιωματικών-συνδέσμων, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1896.

2. Τα κράτη μέλη παρέχουν στον Frontex σχετικές πληροφορίες όσον αφορά τις προγραμματισμένες ανάγκες για στήριξη από τον Frontex με σκοπό τον αναγκαίο σχεδιασμό της στήριξης από τον οργανισμό *σύμφωνα με τον* κανονισμό (ΕΕ) [...] **2019/1896**.

Άρθρο 46

Στήριξη για την επιστροφή και την επανένταξη

1. Τα κράτη μέλη [...] *διασφαλίζουν ότι διατίθεται* [...] παροχή συμβουλών σε θέματα επιστροφής και επανένταξης για την παροχή, *κατά περίπτωση*, πληροφοριών και καθοδήγησης στους υπηκόους τρίτων χωρών σχετικά με τις επιλογές επιστροφής και επανένταξης, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων που αναφέρονται στην παράγραφο 3, όσο το δυνατόν νωρίτερα στη διαδικασία επιστροφής. Η παροχή συμβουλών σε θέματα επιστροφής και επανένταξης μπορεί να συνδυάζεται με άλλες συμβουλευτικές υπηρεσίες στο πλαίσιο άλλων διαδικασιών μετανάστευσης στο κράτος μέλος.
2. Τα κράτη μέλη [...] *μπορούν να παρέχουν* πληροφορίες σχετικά με την επιστροφή και την επανένταξη [...] πριν από την έκδοση της απόφασης επιστροφής[...].
3. Τα κράτη μέλη *διασφαλίζουν τη διαθεσιμότητα* [...] *προγραμμάτων* επιστροφής και επανένταξης [...], που λαμβάνουν στήριξη ή χρηματοδότηση σε εθνικό ή ενωσιακό επίπεδο. Τα *εν λόγω* προγράμματα [...] *περιλαμβάνουν* υλικοτεχνική, οικονομική *ή* [...] άλλη υλική βοήθεια ή βοήθεια σε είδος ή κίνητρα, συμπεριλαμβανομένης της βοήθειας για την επανένταξη στη χώρα επιστροφής, που παρέχονται σε υπήκοο τρίτης χώρας.

4. Η βοήθεια για την **επιστροφή και την** επανένταξη δεν αποτελεί ατομικό δικαίωμα και δεν αποτελεί προϋπόθεση για τη διαδικασία επανεισδοχής.
5. Η βοήθεια που παρέχεται μέσω των προγραμμάτων επιστροφής και επανένταξης [...] **μπορεί να** αντικατοπτρίζει το επίπεδο συνεργασίας και συμμόρφωσης του υπηκόου τρίτης χώρας και μπορεί να μειωθεί με την πάροδο του χρόνου. Κατά τον καθορισμό του είδους και της έκτασης της βοήθειας για την επιστροφή και την επανένταξη, κατά περίπτωση, [...] **μπορούν να** λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια:
- α. συνεργασία του ενδιαφερόμενου υπηκόου τρίτης χώρας κατά τη διαδικασία επιστροφής και επανεισδοχής, όπως προβλέπεται στο άρθρο 21·
 - β. αν ο υπήκοος τρίτης χώρας επιστρέφει οικειοθελώς ή υπόκειται σε απομάκρυνση·
 - γ. αν ο υπήκοος τρίτης χώρας είναι υπήκοος τρίτης χώρας που περιλαμβάνεται στον κατάλογο του παραρτήματος II του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1806·
 - δ. αν ο υπήκοος τρίτης χώρας έχει καταδικαστεί για ποινικό αδίκημα·
 - ε. αν ο υπήκοος τρίτης χώρας έχει συγκεκριμένες ανάγκες λόγω του ότι είναι ευάλωτο πρόσωπο, ανήλικος, ασυνόδευτος ανήλικος ή μέλος οικογένειας[...].
- στ. πρόσθετα κριτήρια βάσει του εθνικού δικαίου.**
6. Η βοήθεια που αναφέρεται στο παρόν άρθρο δεν χορηγείται σε υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι έχουν ήδη επωφεληθεί από άλλη ή την ίδια στήριξη που έχει παρασχεθεί από κράτος μέλος ή την Ένωση. Η Ένωση, τα κράτη μέλη και ο Frontex διασφαλίζουν τη συνοχή και τον συντονισμό όσον αφορά τη βοήθεια για την επανένταξη.

Κεφάλαιο ΙΧ

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 47

Καταστάσεις έκτακτης ανάγκης

1. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες ο εξαιρετικά υψηλός αριθμός υπηκόων τρίτων χωρών προς επιστροφή δημιουργεί απρόβλεπτα μεγάλο φόρτο για το δυναμικό των εγκαταστάσεων κράτησης κράτους μέλους ή για το διοικητικό ή δικαστικό προσωπικό του, το εν λόγω κράτος μέλος μπορεί, ενόσω η έκτακτη κατάσταση διαρκεί, να αποφασίσει να παράσχει μεγαλύτερες προθεσμίες [...] από τις προβλεπόμενες [...] στο **άρθρο 27 παράγραφος 1**, στο άρθρο 33 παράγραφος 3 και στο **άρθρο 38 παράγραφος 7** και να λαμβάνει επείγοντα μέτρα όσον αφορά τις συνθήκες κράτησης, κατά παρέκκλιση από τα προβλεπόμενα στο άρθρο 34 παράγραφος 1 και στο άρθρο 35 παράγραφος 2.
2. Το οικείο κράτος μέλος, όταν προσφεύγει σε τέτοια έκτακτα μέτρα, ενημερώνει αμέσως την Επιτροπή. Ενημερώνει επίσης την Επιτροπή μόλις παύσουν να ισχύουν οι λόγοι για την εφαρμογή αυτών των έκτακτων μέτρων.
3. Ουδεμία διάταξη του παρόντος άρθρου ερμηνεύεται ως επιτρέπουσα στα κράτη μέλη να παρεκκλίνουν από τη γενική υποχρέωσή τους να λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα, είτε γενικά είτε ειδικά, ώστε να εξασφαλίζεται η εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 48

[...] ³⁴ [...]

³⁴ [...]

Άρθρο 49

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή. Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
2. Όταν γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011. Εάν η επιτροπή δεν διατυπώσει γνώμη, η Επιτροπή δεν εκδίδει το σχέδιο εκτελεστικής πράξης και εφαρμόζεται το άρθρο 5 παράγραφος 4 τρίτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 50

Υποβολή εκθέσεων

1. Έως την/τις [...] **πέντε έτη από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού**] και ανά πέντε έτη έκτοτε, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού στα κράτη μέλη και, όπου τυχόν απαιτείται, προτείνει τροποποιήσεις.
2. Τα κράτη μέλη, κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής, διαβιβάζουν τις αναγκαίες πληροφορίες, **εφόσον διατίθενται**, για την κατάρτιση της έκθεσης **σύμφωνα με την παράγραφο 1** το αργότερο εννέα μήνες πριν από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή της έκθεσης. **Η Επιτροπή χρησιμοποιεί, όπου είναι δυνατόν, τις πληροφορίες που διατίθενται δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 862/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.**

Άρθρο 51

Κατάργηση

1. Η οδηγία 2008/115/ΕΚ καταργείται για τα κράτη μέλη που δεσμεύονται από τον παρόντα κανονισμό. Η οδηγία 2001/40/ΕΚ και η απόφαση 2004/191/ΕΚ του Συμβουλίου καταργούνται από τη δημοσίευση της εκτελεστικής απόφασης που αναφέρεται στο άρθρο [...] **7 παράγραφος 8** για τα κράτη μέλη που δεσμεύονται από τον παρόντα κανονισμό.
2. Οι παραπομπές στις καταργούμενες οδηγίες νοούνται ως παραπομπές στον παρόντα κανονισμό και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας του παραρτήματος.

Άρθρο 52

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. **Εφαρμόζεται από ... [δύο έτη από την ημερομηνία έναρξης ισχύος]. Ωστόσο, το άρθρο 4 παράγραφος 3 στοιχεία α), β), δ) και ζ), το άρθρο 7 παράγραφοι 8 και 9, και το άρθρο 17 εφαρμόζονται από την έναρξη ισχύος.**

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Στρασβούργο,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος